

Hallituksen esitys Eduskunnalle työttömyysetuuksien toimeenpanon valvontaa koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysturvalakia, työttömyyskassalakia, koulutus- ja erorahastosta annettua lakia sekä työttömyysetuuksien rahoituksesta annettua lakia, Vakuutusvalvontavirastosta annettua lakia ja vakuutustarkastuksen kustantamisesta annettua lakia.

Työttömyysetuuksien toimeenpanon ohjaus ja valvonta ehdotetaan siirrettäväksi sosiaali- ja terveysministeriöstä Vakuutusvalvontavirastoon. Keskeinen osa tätä valvontaa on työttömyyskassojen talouden ja hallinnon sekä soveltamiskäytännön valvonta. Vakuutusvalvontavirastolle siirtyisivät ministeriöstä myös työttömyyskassojen sääntöjen ja jäsenmaksujen vahvistaminen sekä työttömyyskassojen yhtymiseen, sulautumiseen ja muuhun kassan toiminnan lopettamiseen liittyvien asioiden hoitaminen. Virastoon siirrettäisiin lisäksi eräitä työttömyysvakuutusjärjestelmän yhteisiä tehtäviä, joista tähän saakka on huolehdittu ministeriössä. Työttömyysvakuutuksen rahoitukseen liittyviä tehtäviä, muun muassa pakollisten maksujen perintäjärjestelmän ohjaus ja valvonta sekä työttömyyskassojen rahoituksen käytännön hoitaminen, siirrettäisiin ministeriöstä työttömyysvakuutusrahastoon. Ministeriöön jäisi edelleen työttömyysetuuksia ja niiden rahoitusta koskevan lainsäädännön ja muun norminannon valmistelun ohella työttömyysvakuutusta koskevien soveltamisohjeiden ja menettelyä koskevien määräysten vahvistaminen, valtion talousarvioon liittyvät asiat sekä Euroopan unionin piirissä tapahtuvan ja muun kansainvälisen yhteistyön koordinointi.

Myös koulutus- ja erorahaston valvonta

ehdotetaan siirrettäväksi Vakuutusvalvontavirastoon. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaisi edelleen koulutus- ja erorahaston säännöt. Työttömyysvakuutusrahaston taloudellinen valvonta olisi Vakuutusvalvontaviraston tehtävänä rahaston muun valvonnan jäädessä sosiaali- ja terveysministeriöön.

Vakuutusvalvontavirastosta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi myös siten, että viraston tehtäväksi tulisi toimia yhteistyössä korkeakoululaitoksen kanssa vakuutusalan, erityisesti vakuutusmatematiikan, tieteellisen tutkimuksen ja koulutuksen edistämiseksi ja harjoittaa tätä tutkimusta. Vakuutustarkastuksen kustantamisesta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vakuutusalan tutkimuksesta ja koulutuksesta aiheutuvat kustannukset voitaisiin sisällyttää vakuutusvalvontaviraston valvottavilta perittävään valvontamaksuun. Lisäksi lakiin tehtäisiin työttömyyskassojen sekä työttömyysvakuutusrahaston ja koulutus- ja erorahaston valvonnan siirtymisestä Vakuutusvalvontavirastolle johtuvat muutokset.

Esitys liittyy valtion vuoden 2001 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan niin pian kuin ne on hyväksytty ja vahvistettu, jotta tutkimuksesta ja koulutuksesta aiheutuvat kustannukset ennätettäisiin sisällyttää vuodelta 2001 perittävään valvontamaksuun. Työttömyyskassojen sekä työttömyysvakuutusrahaston ja koulutus- ja erorahaston valvonnan siirtymisestä Vakuutusvalvontavirastolle johtuvat muutokset on tarkoitus saattaa voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2001.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	4
1. Nykytila	4
1.1. Yleistä.....	4
1.2. Lainsäädäntö ja käytäntö.....	4
1.3. Vakuutusvalvonnan kehittäminen.....	5
1.4. Työttömyyskassojen valvonta Tanskassa ja Ruotsissa	6
1.5. Nykytilan arviointi	6
2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	7
2.1. Tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi.....	7
2.2. Keskeiset ehdotukset.....	7
3. Esityksen vaikutukset	9
3.1. Taloudelliset vaikutukset.....	9
3.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset	9
4. Asian valmistelu	9
5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja	9
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	10
1. Lakiehdotusten perustelut.....	10
1.1. Työttömyysturvalaki.....	10
1.2. Työttömyyskassalaki.....	10
1.3. Laki koulutus- ja erorahastosta	13
1.4. Laki Vakuutusvalvontavirastosta.....	13
1.5. Laki vakuutustarkastuksen kustantamisesta	14
1.6. Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta	16
2. Tarkemmat säännökset ja määräykset	16
3. Voimaantulo	16
LAKIEHDOTUKSET.....	17
työttömyysturvalain muuttamisesta.....	17
työttömyyskassalain muuttamisesta.....	18
koulutus- ja erorahastosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta.....	23
Vakuutusvalvontavirastosta annetun lain muuttamisesta	24
vakuutustarkastuksen kustantamisesta annetun lain muuttamisesta.....	25
työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 10 ja 11 §:n muuttamisesta.....	26
LIITE.....	27
RINNAKKAISTEKSTIT	27
työttömyysturvalain muuttamisesta.....	27
työttömyyskassalain muuttamisesta.....	29

koulutus- ja erorahastosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta.....	38
Vakuutusvalvontavirastosta annetun lain muuttamisesta	39
vakuutustarkastuksen kustantamisesta annetun lain muuttamisesta.....	41
työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 10 ja 11 §:n muuttamisesta	43

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Yleistä

Ansioon suhteutetun työttömyysvakuutuksen toimeenpanosta huolehtivat työttömyyskassat. Vuoden 1999 lopussa Suomessa toimi yhteensä 49 työttömyyskassaa, joista kaksi oli yrittäjäkassaa. Työttömyysetuuksien toimeenpanon ohjauksen ja valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että työttömyyskassat noudattavat toiminnassaan annettuja normeja ja että kassat kykenevät vastaamaan sitoumuksistaan eli pystyvät kaikissa olosuhteissa maksamaan lainmukaiset etuudet jäsenilleen. Eräänä valvonnan ja ohjauksen osaluueena on huolehtia siitä, että toiminnassa on vain sellaisia työttömyyskassoja, jotka noudattavat terveitä toimintaperiaatteita ja joilla on riittävät voimavarat toiminnan hoitamiseen. Erityisesti valvonnassa on kiinnitetty huomiota siihen, että työttömyyskassat noudattavat hyvän hallinnon vaatimuksia ja että kassan jäsenten yhdenvertainen kohtelu ja oikeusturvan takeet tulevat otetuksi huomioon.

Muun sosiaalivakuutuksen toimeenpanon organisointiin verrattuna työttömyysvakuutusjärjestelmässä on se erityispiirre, ettei työttömyyskassoilla ole lakisääteistä keskusorganisaatiota, joka hoitaisi kassajärjestelmän yhteisiä tehtäviä. Tämän vuoksi sosiaali- ja terveysministeriössä (vakuutusosaston työttömyysturvayksikössä) on hoidettu tyypillisten lainvalmistelutehtävien ja vakuutusvalvontatehtävien ohella myös järjestelmän yhteisiä lähinnä toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä. Tällaisia ovat esimerkiksi ratkaisutoiminnan ja talouden tilastointi ja seuranta, järjestelmien rekisterien ylläpito, tiedottaminen ja tiedusteluihin vastaaminen, yhteydenpito muihin toimeenpano-organisaatioihin ja lomakkeista huolehtiminen. Erillisen organisaation perustamista hoitamaan muita kuin ministeriölle kuuluvia lainvalmistelutehtäviä ei ole nykyisen työttömyysvakuutusjärjestelmän rakentamisvaiheessa pidetty tarkoituksenmukaisena.

1.2. Lainsäädäntö ja käytäntö

Työttömyyskassat

Työttömyyskassojen valvonnasta säädetään työttömyyskassalain (603/1984) 13 luvussa. Työttömyyskassalain 58 §:n 1 momentin mukaan työttömyyskassojen valvontaviranomainen on sosiaali- ja terveysministeriö. Valvontaviranomaisen käytössä olevista valvontakeinoista ja sanktioista säädetään työttömyyskassalain 58 ja 59 §:issä. Valvontaviranomaisella on oikeus olla läsnä kassan ja sen hallintoelinten kokouksissa ja saada tarkastettavakseen kassan toimintaa koskevat asiakirjat. Jos kassan toiminnassa on epäkohtia, sosiaali- ja terveysministeriön tulee kehottaa kassan hallitusta ryhtymään toimenpiteisiin muutosten aikaansaamiseksi ja määrätä tähän kohtuullinen aika. Jos hallitus ei noudata kehotusta tai jos käy ilmeiseksi, ettei kassa kykene täyttämään sitoumuksiaan, sosiaali- ja terveysministeriön tulee kehottaa kassan hallitusta esittämään asia kassan kokoukselle viipymättä. Jos kassa ei ryhdy toimenpiteisiin epäkohtien korjaamiseksi, sosiaali- ja terveysministeriö voi evätä toistaiseksi kassalta rahoitusosuudet, mikä käytännössä merkitsee kassan ajautumista selvitystilaan.

Työttömyyskassalaki ei muutoin yksityiskohtaisesti sääntele valvontaviranomaisen oikeuksia tai valvontatoiminnan sisältöä. Laissa ei myöskään ole kovin täsmällisiä säännöksiä työttömyyskassojen taloudellisesta valvonnasta ja sen toteuttamistavasta, esimerkiksi siitä miten työttömyyskassan tulee laatia taloudellisen valvonnan kannalta tarpeelliset asiakirjat. Valvontaviranomaisen käytössä olevat ohjaus- ja valvontakeinot on rakennettu lakiin otettujen valtuutussäännösten avulla. Työttömyyskassalain 13 §:ssä on valtuutussäännös, jonka nojalla ministeriöllä on oikeus antaa kirjanpitoon ja muuhun työttömyyskassan talouden hoitoon kohdistuvia määräyksiä. Vastaavasti työttömyysturvalain (602/1984) 33 §:ssä säädetään siitä, että ministeriön tehtävänä on antaa yleiset ohjeet työttömyysturvan osalta yhdenmukaisen käytön

tännön aikaansaamiseksi perusturvassa ja ansioturvassa, minkä lisäksi ministeriöllä on oikeus antaa työttömyyskassoille sitovat määräykset menettelystä etuuksia myönnettäessä, maksettaessa ja takaisin perittäessä. Tärkeitä etukäteisvalvonnan keinoja ovat myös työttömyyskassan sääntöjen vahvistaminen sekä työttömyyskassan ja tukikassan jäsenmaksujen vahvistaminen vuosittain. Lainsäädännön perusteella painopiste on siten ollut pikemminkin etukäteisessä ohjauksessa kuin jälkikäteisvalvonnassa.

Koulutus- ja erorahasto

Koulutus- ja erorahastosta annetun lain (537/1990) 2 §:n mukaan sosiaali- ja terveysministeriö valvoo koulutus- ja erorahastoa, joka huolehtii lakisääteisen erorahan sekä rahaston koulutukseen myöntämien etuuksien maksamisesta. Ministeriö myös vahvistaa rahaston säännöt ja nimittää sen ylintä päätäntävaltaa edustavan elimen jäsenet.

Työttömyysvakuutusrahasto

Työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 10 §:n mukaan työttömyysvakuutusrahasto vastaa mainitussa laissa säädettyjen etuuksien rahoituksesta siltä osin kuin valtio ja yksittäiset työttömyyskassat eivät ole siitä vastuussa. Rahaston menot rahoitetaan pakollisilla työnantajilta ja palkansaaajilta perittävillä palkkaperusteisilla maksuilla ja niiden sijoitustoiminnan tuotoilla. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa työttömyysvakuutusrahaston hakemuksesta vuosittain edellä mainittujen maksujen määrät. Rahaston varoja on lain 10 §:n 2 momentin mukaan hoidettava tuloa tuottavasti ja turvaavasti. Rahastolla on velvoitteittensa täyttämiseksi myös oikeus ottaa lainoja, joihin valtioneuvostolla on oikeus vastavakuuksia vaatimatta, mutta muutoin määräämillään ehdoilla antaa valtion omavelkaisia takauksia. Työttömyysvakuutusrahastolle mainituksa laissa asetettujen velvollisuuksien täyttämistä valvoo lain 11 §:n mukaan sosiaali- ja terveysministeriö.

Työttömyysvakuutusmaksujen perintäjärjestelmä on liitetty lakisääteisen tapaturmavakuutuksen maksujen perintään siten, että

tapaturmavakuutuslaitokset perivät maksut työnantajilta. Maksujen perintäjärjestelmän valvonta on sosiaali- ja terveysministeriön vastuulla.

1.3. Vakuutusvalvonnan kehittäminen

Työttömyyskassojen valvonnan voimavaroja on parin viime vuoden aikana lisätty olennaisesti. Hallituksen talouspoliittinen ministerivaliokunta hyväksyi työttömyysturvan valvonnan kehittämissuunnitelman 28.1.1997. Suunnitelmassa lähdettiin siitä, että valvontaa tehostetaan erityisesti työttömyyskassojen tarkastusten, harmaan talouden torjumisen ja viranomaisten välisen yhteistyön lisäämisen ja kehittämisen suuntaan. Valvonnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi perustettiin sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusosaston työttömyysturvayksikköön kahdeksan uutta virkaa. Virat ovat nettobudjetoinnin piirissä eli ne rahoitetaan, muun vakuutusvalvonnan tapaan, vakuustarkastuksen kustantamisesta annetussa laissa (479/1944) tarkoitetulla valvottavilta perittävillä maksuilla.

Työttömyyskassojen valvontaa on edellä kuvatun mukaisesti kehitetty jälkikäteisvalvonnan suuntaan, mutta resurssilisäykset ovat mahdollistaneet myös muun ohjauksen ja etukäteisvalvonnan tehostamisen. Merkittävänä yksittäisenä hankkeena on ollut työttömyysvakuutuksen yhteisen keskusrekisterin kehittäminen. Tämä etuudensaaajarekisteri on sosiaali- ja terveysministeriön pysyvä henkilörekisteri työttömyysturvan toimeenpanon valvontaan, työttömyysetuuksien tilastointiin sekä työttömyysetuuksia koskevan lainsäädännön valmisteluun ja seurantaan liittyvien tehtävien hoitamiseksi.

Jälkikäteisvalvonnan muita keskeisiä keinoja ovat työttömyyskassoissa tapahtuvat tarkastuskäynnit sekä kassan ja muutoksenhakuasteiden toiminnasta kertyvien tietojen analysointi. Kassan toiminnasta kertyvistä tiedoista tärkeimpiä ovat maksatustiedot ja tilinpäätöstiedot sekä erilaiset tilastotiedot, joita sosiaali- ja terveysministeriö on velvoittanut kassoja toimittamaan kuukausittain, neljännesvuosittain ja kerran vuodessa.

Muussa vakuutusvalvonnassa toteutettiin

vuonna 1999 vakuutusvalvonnan eriyttäminen vakuutusalaa koskevasta lainvalmistelusta. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalle perustettiin Vakuutusvalvontavirasto (laki Vakuutusvalvontavirastosta, 78/1999), jolle vakuutusvalvontaa koskevat tehtävät siirrettiin sanotusta ministeriöstä. Pääperiaatteena ministeriön ja viraston välisessä työnjaossa oli, että virastolle siirtyivät operatiivisten valvontatehtävien suorittaminen ja kaikkien yksittäistä valvottavaa koskevien asioiden ratkaiseminen. Myös valvottavan hakemuksesta tehtävät päätökset ja poikkeusluvat lukuun ottamatta ministeriön päättämät jätettiin jääneitä vakuutusyhtiöiden perustamista ja toimiluvan myöntämistä kuuluvat viraston toimivaltaan. Ministeriöön jäi puolestaan edellä mainitun lisäksi vakuutus-alaa koskevan lainsäädännön valmistelu, merkittävä osa valvottavia koskevasta alemman asteisesta norminannosta sekä Euroopan unionin piirissä tapahtuvan ja muun kansainvälisen yhteistyön koordinointi.

Vakuutusvalvontaviraston valvontaan kuuluvat muun muassa vakuutusyhtiöt, työeläkevakuutusyhtiöt, vakuutusyhdistykset, Suomessa toimivat ulkomaiset vakuutusyhtiöt, vakuutuskassat, eläkesäätiöt ja vakuutuksenvälittäjät. Virasto valvoo myös lailla perustettuja eläkelaitoksia sekä eräitä lakisääteisiä yhdistyksiä ja laitoksia. Valvonnan sisältö määräytyy valvottavia koskevien erityislakien, kuten esimerkiksi vakuutusyhtiölain (1062/1979) ja vakuutusyhdistyslain (1250/1987), säännösten perusteella.

Vakuutusvalvontaviraston valvonnasta aiheutuvat kustannukset katetaan valvottavilta perittäviltä valvontamaksuilla ja toimenpidemaksuilla. Valvontamaksusta säädetään Vakuutustarkastuksen kustantamisesta annetussa laissa (479/1944). Lain mukaan valvontamaksun perusteet määrää sosiaali- ja terveysministeriö Vakuutusvalvontaviraston esityksestä.

Valvontamaksun perusteet muodostuvat kiinteästä perusmaksusta ja siihen lisättävästä suhteellisesta maksusta, jonka suuruus määräytyy vakuutusteknisen vastuuvelan perusteella ja vakuutuksenvälittäjien osalta välittäjien henkilöluvun mukaan.

1.4. Työttömyyskassojen valvonta Tanskassa ja Ruotsissa

Tanskassa ja Ruotsissa on rakenteeltaan samankaltainen työttömyyskassajärjestelmä kuin Suomessa. Työttömyysvakuutus on lakisääteinen, mutta kassan jäsenyys on vapaaehtoista ja kassat toimivat yleensä ammattiliittojen yhteydessä. Näin ollen myös julkisen vallan harjoittaman valvonnan tarpeet ovat näissä maissa yhtenevät. Muissa maissa työttömyysvakuutus on yleensä pakollinen ja etuudet maksetaan julkisen vallan toimesta, yleensä työvoimatoimistoista.

Tanskassa työttömyyskassojen valvonnasta vastaa erillinen työttömyysturvahallitus (Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen), mikä toimii työministeriön alaisuudessa. Työttömyysturvahallituksen henkilöstön kokonaismäärä on noin 180. Työttömyysturvahallituksen tehtävänä on työttömyyskassojen valvonnan ohella toimia ensi asteen muutoksenhakuelimenä. Työttömyysturvainsäädännön valmistelu tapahtuu pääosin työministeriössä. Tanskassa työttömyyskassoja on tällä hetkellä 35.

Tanskassa työttömyyskassojen valvontaa on tehostettu tavoitteena erityisesti harmaan talouden ja työttömyysturvan väärinkäytön vähentäminen. Valvonnan tehostamiseksi tarkastushenkilöstöä on viime vuosina lisätty. Valvonnan painoalueet ovat pitkälle samat kuin Suomessakin. Erona on lähinnä se, että työttömyysturvan tarkastajia on jonkin verran osallistunut työpaikkatarkastuksiin yhteistyössä poliisin ja verotarkastajien kanssa.

Ruotsissa työttömyyskassojen valvonta kuuluu työmarkkinahallituksen (Arbetsmarknadsstyrelsen) tehtäviin. Työmarkkinahallitus toimii työministeriön alaisuudessa. Työttömyyskassojen valvonnan tehostamiseksi henkilöstöä on myös Ruotsissa viime vuosina lisätty ja valvontaan osallistuvan henkilöstön kokonaismäärä on tällä hetkellä noin 40. Valvonnan pääasiallisia keinoja ovat ohjeet, neuvonta ja kassatarkastukset. Lainsäädännön valmistelu tapahtuu pääosin työministeriössä.

1.5. Nykytilan arviointi

Sosiaali- ja terveysministeriössä on hoidet-

tu työttömyysvakuutusta koskevan säädösvalmistelun ohella myös työttömyysturvan valvonta. Lisäksi ministeriössä on myös eräitä työttömyysvakuutusjärjestelmälle kuuluvia järjestelmän yhteisiä tehtäviä. Tämä poikkeaa olennaisesti siitä, miten muu sosiaalivakuutuksen toimeenpano on organisoitu ja siitä, miten muuta vakuutusvalvontaa on kehitetty. Erilaiselle järjestelylle ei voida esittää itse työttömyysvakuutusjärjestelmästä, sen rahoituksesta tai toimeenpanosta johtuvia perusteita. Se on myös ristiriidassa niiden periaatteiden kanssa, joiden mukaan valtionhallinnossa yleisemminkin on ministeriöiden ja niiden alaisen keskushallinnon tehtäviä ja työnjakoa pyritty kehittämään.

Valtioneuvoston hallintopolitiikan suunta- viivoista 16.4.1998 antaman periaatepäätöksen mukaan hallitus käynnistää selvitystyön ministeriöiden kehittämiseksi hallituksen esikunnaksi ja hallinnonalansa johtajiksi. Periaatepäätöksen mukaan ministeriöistä siirretään tehtävät, jotka eivät välittömästi palvele hallituksen esikuntaroolia, alaisen hallinnon ohjausta ja johtamista, kansainvälistä yhteistyötä tai EU-koordinaatiota. Tehtävät organisoidaan ministeriön alaisiksi tai muutoin selvästi erillisiksi yksiköiksi. Ministeriön hoitamissa tehtävissä korostuu poliittinen ohjaus ja päätöksenteko. Hallitus on edellä mainitun periaatepäätöksen pohjalta 24.5.2000 sopinut keskushallinnon uudistamisen tavoitteista ja keskeisistä toimenpiteistä. Valtioneuvosto asetti 21.6.2000 Valtion keskushallinnon uudistaminen –hankkeen, jonka päämääränä on vahvistaa valtioneuvoston päätöksentekoa ja terävöittää ministeriöiden asemaa hallinnonalansa johtajina. Uudistamistyön tulokse- na tulee olla keskushallinnon keventyminen.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1. Tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi

Nykyisessä hallintokäytännössä lähtökoh- tana on, että samalle viranomaiselle ei voi kuulua sekä lainsäädännön valmistelu että itse valmistelemiensä lakien täytäntöönpanon ja soveltamisen valvonta. Tarkoituksena on,

että myös työttömyysvakuutuksessa toteute- taan muun vakuutusvalvonnan ja muun sosi- aalivakuutuksen toimeenpanon tapaan val- vonnan ja norminannon eriyttäminen siten, että edellä kuvatut periaatteet otetaan huo- mioon.

Työttömyysturvan valvonnan eräs keskei- nen ongelma viime vuosiin saakka on ollut resurssien puute. Sosiaali- ja terveysministe- riön työttömyysturvayksikön resursseja on li- sätty lähinnä operatiiviseen valvontaan ja jär- jestelmän yhteisten tehtävien hoitamiseen, jotka tehtävät edellä selostetun periaatteen mukaan eivät kuulu ministeriötasolle. Kun valvonta ja työttömyysvakuutusjärjestelmän yhteiset tehtävät siirretään joko ministeriön hallinnonalalle itsenäiseen virastoon tai muu- alle toimeenpano-organisaatioihin, on val- vontaa ja muuta toimintaa joustavampi orga- nisoida ja ottaa huomioon valvonnan muu- tostarpeet, jotka johtuvat muun muassa työ- markkinoiden muutoksesta, lainsäädäntöuu- distuksista ja kansainvälisestä kehityksestä.

Tavoitteena on myös selkeyttää viran- omaisten ja työttömyysvakuutuksen toi- meenpanosta huolehtivien työttömyyskasso- jen sekä ansioturvan rahoituksesta vastaavan työttömyysvakuutusrahaston työnjakoa ja yhteistyötä. Esitys luo myös edellytyksiä toimeenpanosta huolehtivien organisaatioi- den ja eri viranomaisten välisen yhteistyön tehostamiseen muun muassa harmaan talou- den torjumiseksi.

Vakuutustoiminnan muutokset edellyttävät paitsi sisäisen ja ulkoisen valvonnan kehit- tämistä myös vakuutusvalvontaa palvelevan koulutuksen ja tutkimuksen lisäämistä erityi- sesti matemaattisten menetelmien kehittämi- seksi vakuutus- ja sijoitusriskien hallinnassa. Alan tutkimusta on Suomessa harjoitettu lä- hinnä sivutoimisesti korkeakoululaitoksen ulkopuolella vakuutusalan asiantuntijoiden toimesta. Aktuaarien korkeatasoinen ammat- titaito edellyttää, että alan tutkimukseen voi- daan suunnata jatkossa aikaisempaa enem- män voimavaroja.

2.2. Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan, että työttömyys- etuuksien toimeenpanosta huolehtivien orga- nisaatioiden ohjaus ja valvonta siirretään so-

siaali- ja terveysministeriöstä Vakuutusvalvontavirastoon. Ministeriön ja viraston välisessä työnjaossa noudatettaisiin lähtökohtaisesti samaa periaatetta kuin muussakin vakuutusvalvonnassa. Tämä merkitsisi sitä, että viraston toimivaltaan kuuluisivat työttömyyskassojen taloudellisen valvonnan ja soveltamiskäytännön valvonnan ohella myös uuden työttömyyskassan perustamista lukuun ottamatta lähes kaikkien yksittäistä työttömyyskassaa koskevien asioiden ratkaiseminen. Siten virasto vahvistaisi työttömyyskassan säännöt ja jäsenmaksut sekä ratkaisisi työttömyyskassojen yhtymiseen, sulautumiseen ja muuhun kassan toiminnan lopettamiseen liittyvät asiat. Myös koulutus- ja erorahaston valvonta ehdotetaan siirrettäväksi Vakuutusvalvontavirastoon.

Ministeriön toimivaltaan jäisivät edelleen työttömyyskassoille annettavien soveltamisohjeiden sekä muiden kuin taloudelliseen valvontaan liittyvien menettelytapamääräysten vahvistaminen. Myös työttömyyskassojen rahoitukseen kuuluvat valtionosuuspäätökset olisivat edelleen ministeriön päätösvallassa. Ministeriö tekisi kuitenkin ratkaisut edellä mainituissa asioissa Vakuutusvalvontaviraston esittelystä tai valmistelusta. Ministeriön toimivaltaan tulee jäädä myös sellaisten työttömyysvakuutuksen ehtojen vahvistaminen, joilla on vaikutusta myönnettävän etuuden saamisedellytyksien tai etuuden suuruuden kannalta. Voimassa olevassa lainsäädännössä tällainen sääntely koskee työttömyysturvain 16 b:n §:n mukaista merimiesten lisävakuutusta, jonka ehdot vahvistaa ministeriö. Ministeriö vahvistaisi myös koulutus- ja erorahaston säännöt.

Esityksessä ehdotetaan myös, että Vakuutusvalvontavirastoon siirrettäisiin osa niistä työttömyysvakuutusjärjestelmän yhteisistä tehtävistä, jotka ministeriö on tähän asti hoitanut. Virastoon siirrettäisiin lähinnä niitä tehtäviä, joilla on jonkin asteinen viranomaistoiminnan luonne. Siten tilastointi ja seuranta sekä näitä ja työttömyysturvan valvontaa tukeva etuudensaajarekisteri, työttömyyskassarekisteri ja muiden vastaavien tietovarastojen ylläpito ja saatavuus olisivat viraston vastuulla. Sen sijaan sellaiset työttömyysvakuutusjärjestelmän yhteiset tehtävät, jotka liittyvät tosiasialliseen toimeenpanoon,

hoidettaisiin työttömyyskassojen yhteistyönä. Tällä hetkellä työttömyyskassojen yhteistyötä koordinoi Työttömyyskassojen yhteisjärjestö r.y. Tällaisia työttömyyskassojen yhteistyön pohjalle rakentuvia ja kassojen yhteisesti kustannettavia toimeenpanoon liittyviä tehtäviä olisivat muun muassa tiedotus- ja koulutustehtävät, etuuksien maksatusjärjestelmien koordinointi ja kehittäminen, ratkaisutoimintaa palvelevan kassojen yhteisen päätöstukijärjestelmän kehittäminen ja ylläpito sekä muu tiedonsiirron kehittäminen toimeenpanossa, lomakkeiden tuottaminen, päätösmallien ylläpito ja muun yhtenäisen menettelykäytännön edistäminen sekä työttömyyskassojen ja viranomaistoiminnan yhteistyön kehittäminen.

Työttömyyskassojen hoitamien etuuksien rahoituksen tekninen järjestäminen ehdotetaan siirrettäväksi sosiaali- ja terveysministeriöstä työttömyysvakuutusrahastoon, jonka tehtävänä on vastata muun muassa työttömyyskassojen maksamien etuuksien ansiosien rahoituksesta. Valtio, joka vastaa etuuksien perusturvaosuuden rahoituksesta, maksaisi rahastolle valtionosuuden ennakot ja lopulliset valtionosuudet samaan tapaan kuin kansaneläkelaitoksen rahastojen takuusuoritusten ennakoiden ja lopullisten osuuk-sien kohdalla menetellään.

Esityksessä ehdotetaan Vakuutusvalvontaviraston tehtäväkentän laajentamista myös siten, että viraston tehtävänä olisi muun ohella toimia yhteistyössä korkeakoululaitoksen kanssa vakuutusalan, erityisesti vakuutusmatematiikan, tieteellisen tutkimuksen ja koulutuksen edistämiseksi. Virasto voisi myös itse harjoittaa tätä tutkimusta. Tutkimustoiminnan kustannukset sisällytettäisiin viraston valvottavilta perittävään valvontamaksuun. Sen vuoksi myös vakuutustarkastuksen kustantamisesta annettua lakia olisi muutettava.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annettua lakia myös siten, että työttömyysvakuutusrahasto maksujen saajana vastaisi jatkossa työttömyysvakuutusmaksujen perintäjärjestelmän kehittämisestä, ohjauksesta ja valvonnasta. Rahaston taloudellinen valvonta siirrettäisiin Vakuutusvalvontavirastoon. Rahaston muu valvonta ehdotetaan säilytettäväksi sosiaali- ja terveysministeriössä, joka myös vahvistai-

si edelleen rahaston hakemuksesta työttömyysvakuutusmaksujen määrät.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Taloudelliset vaikutukset

Vakuutusvalvontavirasto on nettobudjetoitu virasto, jonka menot katetaan valvottavilta perittävillä valvontamaksuilla. Vuonna 2001 toiminnan menojen arvioidaan olevan yhteensä 4,9 miljoonaa markkaa, josta tammi-helmikuun osuudeksi arvioidaan 0,7 miljoonaa markkaa. Vuonna 2000 valvontamaksuina perittiin työttömyyskassoilta yhteensä 3,0 miljoonaa markkaa, joten menot lisääntyisivät arviolta 1,9 miljoonaa markkaa. Puolet lisäyksestä aiheutuu siitä, että sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusosaston työttömyysturvayksikön henkilöstöstä osa siirretään nettobudjetoinnin piiriin. Tämä yhteensä viiden henkilötyövuoden osuus kattaa lähinnä niiden työttömyysvakuutusjärjestelmän yhteisten tehtävien hoitamisen, jotka on tarkoitus siirtää ministeriöstä vakuutusvalvontavirastoon. Puolet lisäyksestä aiheutuu Vakuutusvalvontaviraston hallinto-, tukipalvelu- ja tilakustannuksista.

Sosiaali- ja terveysministeriön bruttobudjetoidut toimintamenot alentuisivat arviolta yhteensä 1,4 miljoonaa markkaa.

Tutkimustoimintaa koskeva ehdotus korotaisi Vakuutusvalvontaviraston valvottavilta perittävää valvontamaksua vuositasolla noin 1,5 miljoonaa markkaa.

Valtio osallistuu yrittäjien eläkelain (468/1969) aiheuttamiin kustannuksiin siltä osin kuin muut tulot eivät riitä. Vakuutuslaitoksilta perittävän tarkastusmaksun korotus vaikuttaa siten valtion osuutta korottavasti. Myös Maatalousyrittäjien eläkelaitokselta perittävän valvontamaksun korotus lisäisi valtion kustannuksia. Vaikutus on kuitenkin häviävän pieni.

3.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Vakuutusvalvontavirastoon ehdotetaan siirrettäväksi 13 virkaa sosiaali- ja terveysministeriöstä. Ministeriöön jäisi vakuutusosaston työttömyysturvayksikön viroista neljä. Va-

kuutusvalvontaa tukevan koulutuksen ja tutkimuksen järjestämistä varten Vakuutusvalvontaviraston arvioidaan tarvitsevan kaksi uutta virkaa.

Työttömyysvakuutusrahaston tehtäviä ehdotetaan lisättäväksi siten, että rahasto vastaisi ansioturvan rahoitukseen liittyvien tehtävien hoitamisesta myös maksujen perintäjärjestelmän ja työttömyyskassojen rahoituksen teknisen hoitamisen osalta. Ansioturvan rahoitukseen liittyvien tehtävien asianmukainen hoitaminen edellyttää rahastossa 2–3 henkilötyövuotta vastaavaa resurssilisäystä.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Valmistelun yhteydessä on kuultu työministeriötä, Vakuutusvalvontavirastoa, työttömyysvakuutusrahastoa, Työttömyyskassojen yhteisjärjestö r.y:tä sekä työmarkkinain keskusjärjestöjen edustajia.

Vakuutusvalvontaviraston tehtäväkentän laajentamisesta vakuutusalan tieteellisen tutkimuksen edistämiseen on lisäksi pyydetty kirjalliset lausunnot Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitolta, Suomen Vakuutusmeklariliitto ry:ltä, Svenska Försäkringsföreningsgarnas Förbundilta, Vakuutusyhdistysten Keskusliitto ry:ltä, Työeläkelaitosten Liitto TELA:lta, Vakuutuskassojen yhdistykseltä ja Eläkesäätiöyhdistys-ESY:ltä. Lausunnoissa esitetyt näkemykset ja kommentit on hallituksen esityksessä otettu huomioon mahdollisuuksien mukaan.

5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Esityksessä ehdotetaan muun muassa työttömyysturvallakia ja työttömyyskassalakia muutettavaksi siten, että työttömyysvakuutuksen valvontaa ja eräitä työttömyysvakuutusjärjestelmän yhteisiä tehtäviä siirretään sosiaali- ja terveysministeriöstä Vakuutusvalvontavirastoon. Ehdotukset edellyttävät myös muutoksia sanottujen lakien tietojen saamista, luovuttamista ja salassapitoa koskeviin säännöksiin. Hallitus tulee tältä osin erikseen myöhemmin syysistuntokaudella antamaan esityksen, jolla kaikkia työttömyysetuuksia koskevia lakeja muutetaan si-

ten, että niiden tietojen saamista, luovuttamista ja salassapitoa koskevat säännökset vastaavat henkilötietolain (523/1999) ja vi-

ranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) säännöksiä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Työttömyysturvalaki

29 a §. *Etuudensaajarekisteri.* Työttömyyskassojen myöntämien etuuksien maksatus hoidetaan yksityisten yritysten ylläpitämissä maksatusjärjestelmissä, joita on tällä hetkellä kolme. Työttömyysvakuutusjärjestelmän yhteiseksi keskusrekisteriksi vuonna 1999 perustettu etuudensaajarekisteri, johon maksatusjärjestelmät ja työttömyyskassat toimittavat tiedot kattavasti työttömyys-etuuksien maksatuksesta, ehdotetaan siirrettäväksi sosiaali- ja terveysministeriöstä Vakuutusvalvontavirastoon. Etuudensaajarekisteriä käytetään toisaalta työttömyysturvan toimeenpanon valvonnassa ja työttömyyskassojen valvonnassa ja toisaalta työttömyys-etuuksien tilastointiin ja seurantaan liittyvissä tehtävissä. Olennainen merkitys etuudensaajarekisterillä on myös työttömyysturvan väärinkäytöksen torjumiseksi ja paljastamiseksi tehtävien rekisterivertailujen suorittamisessa. Etuudensaajarekisteriin liittyvät tehtävät ovat siten keskeisiltä osin niitä valvontatehtäviä, jotka ehdotetaan siirrettäväksi Vakuutusvalvontavirastoon.

33 §. *Sosiaali- ja terveysministeriön ja kansaneläkelaitoksen välinen tehtäväjako.* Ehdotuksen mukaan ministeriöllä säilyisi edelleen tehtävänä antaa työttömyyskassoille yleiset soveltamishjeet ja menettelyä koskevat määräykset yhdenmukaisen käytännön aikaansaamiseksi. Kansaneläkelaitos puolestaan antaa omat ohjeensa toimistoilleen. Ohjeita ja määräyksiä on valmistelevasti käsitelty työttömyysturva-asiain neuvottelukunnan asettamassa työjaostossa, jossa sosiaali- ja terveysministeriön ja työministeriön lisäksi ovat olleet edustettuina työmarkkinain keskusjärjestöt, jotka hallinnoivat työttömyysvakuutuksen ansio-osan rahoituksesta huolehtivaa työttömyysvakuutusrahastoa. Ansio-

turvan ja perusturvan yhdenmukaisen käytännön varmistamiseksi työjaoston toimintaan on osallistunut myös kansaneläkelaitos. Tätä neuvottelumenettelyä ohjeita ja määräyksiä annettaessa on tarkoituksenmukaista jatkaa myös Vakuutusvalvontaviraston yhteyteen ehdotettavan uuden neuvottelukunnan puitteissa aikaisempia menettelytapoja noudattaen. Koska työttömyyskassojen ohjaus ja valvonta olisi Vakuutusvalvontaviraston tehtävä, ehdotetaan, että myös ohjeiden ja määräysten valmistelu kuuluisi virastolle. Virastolla olisi tarkastustoiminnan ja muun muassa muutoksenhakuasteiden ratkaisujen seurannan kautta käytännössä parhaiten valmistelussa tarvittava tieto.

35 §. *Työttömyysturva-asiain neuvottelukunnat.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Siltä osin kuin kysymys on työttömyysturvan toimeenpanoon ja valvontaan liittyvistä asioista käsiteltäisiin ne 4. lakiehdotuksessa tarkoitettussa, Vakuutusvalvontavirastoon perustettavassa neuvottelukunnassa. Mainittu neuvottelukunta voisi lisäksi nyt lopetettavaksi ehdotettujen neuvottelukuntien tapaan tehdä esityksiä ja antaa lausuntoja työttömyysturvan kehittämistä ja sen toteuttamista koskevista kysymyksistä toimeenpanon kannalta. Kansaneläkelaitoksessa olevasta neuvottelukunnasta ei enää säädettäisi lailla, vaan kansaneläkelaitos voisi itse päättää neuvottelukunnan asettamisesta.

43 §. *Päätöksen poistaminen.* Päätöksen poistamista koskeva valvontaviranomaisen esitysoikeus on tarkoituksenmukaista edelleen säilyttää työttömyysturvajärjestelmässä muun muassa yhtenäisen käytännön varmistamiseksi. Esitysoikeus siirrettäisiin ministeriöstä Vakuutusvalvontavirastoon.

1.2. Työttömyyskassalaki

2 §. *Työttömyyskassan perustaminen.* Uuden työttömyyskassan perustaminen on tähän

asti ollut sidoksissa siihen, että sosiaali- ja terveysministeriö hyväksyy työttömyyskassan säännöt. Laissa ei ole ollut toimilupaa koskevia erityisiä säännöksiä. Kun työttömyyskassojen sääntöjen hyväksyminen ehdotetaan siirrettäväksi vakuutusvalvontaviraston tehtäväksi, ehdotetaan pykälän 1 momenttiin lisättäväksi säännös siitä, että toimiluvan uuden kassan perustamiseen myöntäisi sosiaali- ja terveysministeriö.

Työttömyyskassan säännöissä määrätään lähinnä kassan hallinnon järjestämisestä, työttömyyskassan jäsenyyteen ja jäsenmaksuihin liittyvistä kysymyksistä sekä kassan taloudenhoitoon liittyvistä asioista. Työttömyyskassa voi säännöissä myös asettaa rajoituksia työttömyyskassan jäsenyydelle määrittelemällä sääntöihin ne ammatit tai työalat, jotka kassan toiminta käsittää. Sen sijaan työttömyyskassan jäsenten oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista on perustuslain säännökset huomioon ottaen säädettävä työttömyysturva- tai työttömyyskassalaissa tai muussa kassan hoitamia etuuksia koskevassa erityislaissa. Käytännössä sääntöjen vahvistamiseen liittyviä asioita on kassojen yhtymisten tai sulautumisten ohella lähinnä silloin, kun kysymys on kassan hallinnon uudelleen järjestämisestä. Sääntöjen vahvistamisessa on edellä esitetyn perusteella keskeisenä laillisuusvalvontaa koskevat näkökohdat, minkä vuoksi vahvistaminen osana valvontatehtävää kuuluu Vakuutusvalvontavirastolle.

10 §. *Kassan ylimääräinen kokous.* Työttömyyskassojen taloudellinen valvonta ehdotetaan siirrettäväksi ministeriöstä Vakuutusvalvontavirastoon. Tähän liittyen pykälään tehtäisiin tekninen muutos.

13 §. *Kassan tilinpito.* Työttömyyskassojen talouden valvonnassa on sosiaali- ja terveysministeriön antamilla ohjeilla ja määräyksillä ollut olennainen merkitys. Niillä sekä työttömyyskassojen lisätyillä tarkastuskäyneillä on pyritty yhdenmukaistamaan tilinpäätösasiakirjoista saatavaa tietoa muun muassa työttömyyskassojen tasotusrahastojen riittävyyden seuraamista varten. Pykälässä ehdotetaan, että oikeus määräysten antamiseen siirrettäisiin Vakuutusvalvontavirastoon, johon myös muu työttömyyskassojen talouden valvonta siirtyisi.

14 §. *Hallituksen jäsenen ja kassan vastuunalaisen toimihenkilön vahingonkorvausvelvollisuus.* Pykälään tehtäisiin 13 §:ään ehdotetusta johtuva tekninen muutos.

19 §. *Jäsenmaksut.* Pykälässä ehdotetaan, että Vakuutusvalvontavirasto vahvistaisi työttömyyskassojen jäsenmaksut, kun ne voimassa olevan lain mukaan vahvistaa sosiaali- ja terveysministeriö. Työttömyysetuuk-sien rahoitusta koskevan lainsäädännön vuoden 1999 alusta tapahtuneen uudistamisen myötä kassojen omaa päätösvaltaa jäsenmaksujen suuruuden osalta lisättiin siten, kuin lakiehdotuksen 20 §:ää koskevissa perusteluissa kuvataan. Jäsenmaksujen vahvistaminen on tämän vuoksi lähinnä laillisuusvalvontaa ja ennen kaikkea keskeinen taloudellisen valvonnan väline. Voimassa olevan lain mukaisesti jäsenmaksut olisi myös jatkossa vahvistettava kassan esityksen pohjalta vuosittain siten, että niitä voidaan yhdessä valtionosuuden ja työttömyysvakuutusrahaston osuuden kanssa pitää riittävinä kassan sitoumusten täyttämiseen.

19 a §. *Jäsenmaksujen tasaus.* Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan muutosta, jonka mukaan työttömyysvakuutusrahasto, jonka hallintoneuvosto pykälän 1 momentin mukaan päättää vuosittain jäsenmaksujen tasaukseen käytettävän määrän, päättäisi myös niistä perusteista, joiden mukaan tasaus maksetaan kassoille.

20 §. *Tasotusrahasto.* Sosiaali- ja terveysministeriö määrittelee voimassa olevan lain mukaan kunkin työttömyyskassan tasotusrahastolle vähimmäistason prosenttiosuutena kassan omalla vastuulla olevista etuusmenoista ja hallintokuluista. Tasotusrahaston tällä tavoin määritelty vähimmäistaso on kaikille työttömyyskassoille sama kassan koosta ja toimialasta riippumatta. Työttömyyskassan maksuvalmiuden turvaavana tasotusrahaston vähimmäistasona on pidetty 50 prosenttia edellä mainituista menoista. Vähimmäistaso on määritelty vuosittain vahvistettaessa työttömyyskassan jäsenmaksua seuraavalle vuodelle. Vähimmäistason määrittelyssä on otettu tarvittaessa huomioon työttömyyskassan useamman vuoden menot siten, että taso on määritelty edellisen vuoden toteutuneen, kuluvan vuoden talousarvion toteutumisen suunnan ja seuraavan vuoden talousarvion kassan

omalla vastuulla olevien menojen keskiarvona. Työttömyyskassa voi vähimmäistason lisäksi kerätä tasoitusrahastoa enintään sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamaan enimmäismäärään. Tarkoituksenmukaisena, normaalit suhdannevaihtelut kattavana tasoitusrahaston enimmäismääränä on pidetty 400 prosenttia työttömyyskassan omalla vastuulla olevista kokonaismenoista. Tarkoituksena ei ole muuttaa nykykäytäntöä.

Pykälässä on edellä kuvatun mukaisesti säädetty erikseen tasoitusrahaston niistä rajoista, joiden sisällä tasoitusrahastoa voidaan käytännössä työttömyyskassan omilla päätöksillä kerätä tai purkaa ja siten tasata suhdannevaihteluista johtuvia jäsenmaksutason muutoksia. Säännöksen mukaan sosiaali- ja terveysministeriö ei voi yksittäisen työttömyyskassan jäsenmaksua vahvistaessaan poiketa työttömyyskassan jäsenmaksuesityksestä, jos tasoitusrahaston voidaan arvioida kassan esittämällä jäsenmaksutasolla olevan edellä mainituin tavoin määriteltyjen vähimmäis- ja enimmäisrajan puitteissa. Kun jäsenmaksujen määrääminen ehdotetaan Vakuutusvalvontaviraston tehtäväksi, on tarkoituksenmukaista vastaavasti siirtää tasoitusrahaston vähimmäis- ja enimmäisrajoista päättäminen olennaisena osana kassojen taloudellista valvontatehtävää Vakuutusvalvontaviraston toimivaltaan kuuluvaksi.

21 §. *Tukikassa.* Pykälässä ehdotetaan, että Vakuutusvalvontavirasto vahvistaisi myös jäsenmaksujen suuruuteen vaikuttavan työttömyyskassojen tukikassalle suoritettavan osuuden. Viime vuosina tukikassaosuutta ei suotuisan suhdannekehityksen ja tukikassan varallisuusaseman vuoksi ole peritty lainkaan.

24 §. *Oikeus osuuksiin.* Pykälän 1 momentissa säädetään sekä valtionosuuden että työttömyysvakuutusrahaston osuuden saamisen edellytyksenä olevasta työttömyyskassan vähimmäisjäsenmäärästä, joka voimassa olevan lain mukaan on 8 000 jäsentä vuoden 1999 alusta lukien. Työttömyyskassan jäsenmäärän ollessa alle 8 000, alennetaan mainittuja rahoitusosuuksia suhteessa jäsenmäärään. Näitä säännöksiä ei ehdoteta muutettavaksi.

Pykälän 2 momenttiin sisältyy valtuutus hyväksyä erityisistä syistä työttömyyskassan täysiin rahoitusosuuksiin oikeutetuksi, vaikka

vähimmäisjäsenmäärä ei täyttyisikään. Koska valtionosuuspäätökset tekee sosiaali- ja terveysministeriö Vakuutusvalvontaviraston valmistelusta ja koska vähimmäisjäsenmääriä koskevilla erivapauksilla on merkitystä myös Vakuutusvalvontaviraston toimivaltaan kuuluvissa työttömyyskassojen sulautumistilanteissa, ehdotetaan, että momentissa tarkoitettun erivapauden myöntäisi sosiaali- ja terveysministeriö Vakuutusvalvontaviraston esityksestä. Vuonna 2000 tällainen erivapauspäätös on annettu molempien yrittäjäkassojen lisäksi kolmelle palkansaajan työttömyyskassalle.

25 §. *Yrittäjäkassan rahoitus.* Pykälään tehtäisiin taloudellisen valvonnan siirrosta johtuva tekninen muutos.

27 §. *Osuuksien maksaminen.* Työttömyyskassojen rahoitus ehdotetaan järjestettäväksi teknisesti uudelleen, kun rahoituksen hoitaminen työttömyysvakuutuksen toimeenpanoon kuuluvana tehtävänä siirretään sosiaali- ja terveysministeriöstä. Tarkoituksena on, että työttömyysvakuutusrahasto, joka huolehtii ansioon suhteutettujen työttömyysetuuksien perusturvan ylittävän osan rahoituksesta rahastoon kerättävillä pakollisilla palkkaperusteisilla työttömyysvakuutusmaksuilla, vastaisi jatkossa myös työttömyyskassoille maksettavien osuuksien käytännön maksamisesta. Valtio puolestaan maksaisi työttömyyskassoille maksettavan perusturvaosuuden rahastolle.

Esityksessä ehdotetaan myös, että nykyinen mahdollisuus ennakkomennettelyn käyttämiseen työttömyyskassojen rahoituksessa vielä säilytettäisiin, mutta ennakkojen maksamisesta ja siihen liittyvästä seurannasta huolehtisi jatkossa ministeriön sijasta työttömyysvakuutusrahasto. Tarkoituksenmukaista kuitenkin on, että työttömyyskassojen rahoituksessa nykyisestä järjestelmästä, jossa osuudet saadaan eri rahoituslähteistä ennakoina, siirryttäisiin ajantasaiseen järjestelmään, jossa työttömyyskassa maksaisaan etuuksia saisi osuudet maksutapahtuman yhteydessä suoraan. Nyt ehdotettu muutos, jonka mukaan ennakot maksettaisiin yhdestä lähteestä eli työttömyysvakuutusrahastosta, edistäisi ajantasaisen järjestelmän käyttöön ottoa. Järjestelmän tarkemmasta toteuttamisesta ja aikataulusta työttömyysvakuutusra-

hasto tekisi ratkaisut yhdessä työttömyyskassajärjestelmän kanssa.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että lopullisista rahoitusosuuksista tekisi päätökset sosiaali- ja terveysministeriö. Koska rahoitusosuuksia koskevat päätökset perustuvat työttömyyskassojen esittämiin tilinpäätöstiotoihin ja muuhun taloudellisen valvonnan piirissä olevan selvitykseen, ministeriö tekisi päätökset Vakuutusvalvontaviraston esityksestä. Pykälän 3 momentin mukaan asetuksella säädettäisiin nykyiseen tapaan muun muassa siitä, mitä selvitystä työttömyyskassan on esitettävä Vakuutusvalvontavirastolle lopullisia rahoitusosuuksia hakiessaan. Sosiaali- ja terveysministeriön päätösten jälkeen työttömyysvakuutusrahasto huolehtisi, kuten edellä on todettu, rahoitusosuuksien maksamisesta työttömyyskassoille.

Valtion perusturvaosuuden maksamisessa työttömyysvakuutusrahastolle noudatettaisiin jatkossakin ennakkomenettelyä, josta säädettäisiin tarkemmin asetuksella. Menettely vastaisi pääpiirteiltään kansaneläkelaitoksen rahoituksessa noudatettavaa menettelyä.

37 §. *Työttömyyskassarekisteri.* Vakuutusvalvontavirastoon ehdotetaan siirrettäväksi joitakin työttömyysvakuutusjärjestelmän yhteisiä tehtäviä. Kun virasto vahvistaa työttömyyskassojen säännöt ja niiden muutokset, jotka lain mukaan on merkittävä työttömyyskassarekisteriin, on tarkoituksenmukaista siirtää myös rekisteriä ja sen ylläpitoa koskevat tehtävät oikeusvaikutuksineen sosiaali- ja terveysministeriöstä Vakuutusvalvontavirastoon.

Tämän mukaisesti ehdotetaan vastaavat muutokset tehtäväksi myös lakiehdotuksen 38, 39 ja 41 §:iin.

42 §. *Sitoumusten täyttämättä jättäminen.* 43 §. *Selvitystilaan asettaminen ja purkaminen.* 50 §. *Selvitystilan päätyminen.* 52 §. *Kassan konkurssi.* Taloudellista valvontaa koskevien säännöksiänsä sisältö säilyisi ehdotuksen mukaan ennallaan ja pykälään tehtäisiin vain tehtävien siirrosta Vakuutusvalvontavirastoon johtuvat muutokset.

53 §. *Kassan sulautuminen.* 55 § *Lupa sulautumiseen.* 56 §. *Sulautumisen rekisteröinti.* Myös sulautumista koskevat säännökset ehdotetaan säilytettäväksi ennallaan muilta osin, mutta toimivaltaisena viranomaisena

olisi Vakuutusvalvontavirasto.

58 §. *Valvontaviranomainen ja sen oikeudet.* 59 §. *Valvonta ja epäkohtien korjaaminen.* Pykälään ehdotetaan tässä yhteydessä tehtäväksi vain valvontaviranomaisen määrittelyä koskevat muutokset eikä laissa ainaakaan tässä vaiheessa ole tarkoituksenmukaista tarkemmin määritellä tarkastustoiminnan eri osa-alueita tai muuttaa viranomaisen oikeuksia koskevaa 58 §:n 2 momenttia tai viranomaisen käytössä olevia keinoja koskevaa 59 §:ää. Käytännössä työttömyyskassojen valvonnassa noudatettaisiin siten pitkälti tähänastisessa valvonnassa sovellettuja menettelytapoja, jolloin säännönmukaisten kassatarkastusten ja taloudellisen valvonnan ohella pyritäisiin tarkastustoimintaa ja toimeenpanon ohjausta suuntaamaan sellaisiin asiakokonaisuuksiin, joilla on merkitystä hyvän hallinnon toteuttamisessa sekä jäsenen oikeusturvan ja yhdenvertaisen kohtelun kannalta. Taloudellisessa valvonnassa kohteena on työttömyyskassojen kyky suoriutua sitoumuksistaan eli lakisääteisten etuuksien rahoituksesta, minkä lisäksi on varmistuttava työttömyyskassojen itsenäisestä asemasta ja siitä, että työttömyyskassojen varoja käytetään vain laissa säädettyyn tarkoitukseen. Vakuutusvalvontaviraston tarkastustoiminnan kokemusten perusteella on erikseen harkittava, tarvitaanko valvontaviranomaisen tehtävien, oikeuksien tai keinojen määrittelyyn muutoksia tai täsmennyksiä, jotta työttömyyskassojen valvonta vastaisi sille asetettavia tavoitteita ja olisi myös paremmin yhteen sovitettavissa muuhun sosiaaliturvan valvontaan ja vakuutusvalvontaan.

1.3. Laki koulutus- ja erorahastosta

2 §. *Toimeenpanoelimet.* Koulutus- ja erorahaston valvonta ehdotetaan siirrettäväksi sosiaali- ja terveysministeriöstä Vakuutusvalvontavirastoon. Sitä vastoin rahaston sääntöjen vahvistaminen sekä ylintä päätösvaltaa käyttävän rahaston hallintoneuvoston nimittäminen jäisi edelleen sosiaali- ja terveysministeriön toimivaltaan.

1.4. Laki Vakuutusvalvontavirastosta

2 §. Lain 2 §:ssä olevaan luetteloon Vakuu-

tusvalvontaviraston valvottavista organisaatioista lisättäisiin uusi työttömyyskassoja, työttömyysvakuutusrahastoa ja koulutus- ja erorahastoa koskeva 17 b kohta.

3 §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 a kohta, jonka mukaan Vakuutusvalvontaviraston olisi toimittava yhteistyössä korkeakoululaitoksen kanssa vakuutusalan, erityisesti vakuutusmatematiikan, tieteellisen tutkimuksen ja koulutuksen edistämiseksi ja harjoittaa tätä tutkimusta.

Vakuutusalan nopeat ympäristömuutokset ja sijoitustoiminnan jatkuva kehittyminen edellyttävät paitsi sisäisen ja ulkoisen valvonnan kehittämistä myös toiminnan harjoittajilta riittävän korkeatasoista osaamista. Vakuutusmatematiikan ja muiden kvantitatiivisten menetelmien merkitys vakuutusyritysten vakavaraisuuden analysoinnissa ja vaatimusten asettamisessa on käynyt entistä tärkeämmäksi ja niiden käyttötarve on entistä laajempi.

Jotta alalla voitaisiin varmistaa vakuutus-toiminnan riskienhallinta ja optimoida toiminnan laatu, tulisi sekä vakuutusyrityksissä että myös toiminnan valvonnassa olla jatkuvasti korkeatasoista ja koulutettua henkilöstöä, jolla on käytössään uusin tutkimustieto ja ajantasaiset riskienhallintajärjestelmät.

Vakuutusalan riskienhallinta tieteellisenä tutkimusalana vaatii syvällistä erikoistumista, mistä syystä korkeakoulujen mahdollisuudet tehdä vakuutusalan erityiskysymyksiin liittyvää tutkimusta ovat olleet rajalliset. Alan tutkimusta ovatkin Suomessa harjoittaneet lähinnä vakuutusalan asiantuntijat sivutoimisesti korkeakoululaitoksen ulkopuolella.

Vakuutusvalvontaviraston on tarkoitus harjoittaa vakuutusalan tutkimusta edistävää toimintaa läheisessä yhteistyössä korkeakoululaitoksen kanssa. Valvontaa palvelevan koulutuksen ja tutkimuksen terävöittäminen erityisesti matemaattisten menetelmien kehittämiseksi vakuutus- ja sijoitusriskien hallinnassa vähentää myös osaltaan perinteisen valvonnan tarvetta ja tehostaa näin tarkastustoimintaa.

Virastossa harjoitettava tutkimustoiminta on tarkoitus järjestää kevyellä organisaatiolla siten, että virastoon perustetaan tarkoitusta varten kaksi virkaa, yksi professoritason virka sekä yksi assistenttitason virka. Tutkimus-

toiminnasta arvioidaan aiheutuvan vuosittain kustannuksia noin 1,5 miljoonaa markkaa.

4 a §. Lakiin lisättäisiin uusi 4 a §, jossa säädetään Vakuutusvalvontavirastoon työttömyysetuuksien valvonnan ohjaamista varten perustettavasta neuvottelukunnasta. Neuvottelukunnassa olisi puheenjohtajan lisäksi enintään 12 jäsentä. Neuvottelukunnan puheenjohtajan ja jäsenet nimittäisi sosiaali- ja terveysministeriö kolmen vuoden määräajaksi kerrallaan. Jäsenistä yksi edustaisi työministeriötä ja yksi kansaneläkelaitosta. Vähintään viiden jäsenen nimitys tehtäisiin keskeisten työmarkkinajärjestöjen ehdotuksesta. Vakuutusvalvontaviraston ylijohtaja kuuluisi lisäksi neuvottelukuntaan.

Neuvottelukunnan tehtävänä olisi viraston apuna kehittää ja ohjata työttömyysetuuksien toimeenpanon valvontaa. Neuvottelukunta voisi myös tehdä esityksiä ja antaa lausuntoja työttömyysetuuksia koskevan lainsäädännön kehittämisestä toimeenpanon kannalta. Neuvottelukunnan tehtävistä säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

1.5. Laki vakuutustarkastuksen kustantamisesta

1 §. Pykälän 1 momentin nykyisen sanamuodon mukaan Vakuutusvalvontaviraston kantamilla valvonta- ja toimenpidemaksuilla katetaan valvonnasta aiheutuvat kustannukset ja välttämättömät investointimenot. Ehdotuksen mukaan Vakuutusvalvontaviraston tehtäväksi tulisi myös vakuutusalan tieteellisen tutkimuksen ja koulutuksen edistäminen ja tutkimuksen harjoittaminen. Koska tästä toiminnasta aiheutuvat kulut eivät suoranaisesti johdu valvonnasta, momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös koulutus- ja tutkimuskulut voitaisiin kattaa valvonta- ja toimenpidemaksuilla.

Sana "kustannukset" ehdotetaan korvattavaksi sanalla "menot". Kustannuslaskennan mukaisilla kustannuksilla ja talousarviosäädösten mukaisilla menoilla on käsitteellisesti eri merkitys. Koska Vakuutusvalvontavirastolla on käytettävissä tuloja vain valvonta- ja toimenpidemaksuista eikä sen rahoittamiseen osoiteta valtion talousarviossa määrärahaa, on toiminnasta aiheutuneet menot, toimintamenot, jotka sisältävät myös investointime-

not, katettava kuluvana vuonna. Kun investointimenot katetaan kokonaisuudessaan hankintavuonna ei poistoja ja korkoja ole perusteltua ottaa huomioon valvontamaksua koskevassa laskelmassa. Lomapalkat otetaan huomioon maksuperusteisesti.

Koska viraston toiminnasta ei voi syntyä talousarviokirjanpidossa yli- tai alijäämää, toimintavuoden aikana mahdollisesti syntynyt valvontamaksujen ylijäämä hyvitetään seuraavan vuoden valvontamaksuissa ja vastaavasti mahdollinen alijäämä lisätään seuraavan vuoden valvontamaksuun.

Pykälän 3 momentin nykyisen sanamuodon mukaan valvottavien hakemusten perusteella annettavista päätöksistä sekä rekisteriotteista ja todistuksista perittävät maksut samoin kuin muut valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti perittävät maksut otetaan huomioon valvontamaksua määrättäessä. Viraston maksullisista päätöksistä ja muista suoritteista säädetään tarkemmin Vakuutusvalvontaviraston maksullisista suoritteista annetussa sosiaali- ja terveysministeriön päätöksessä (1212/1999).

Vakuutusvalvontavirasto tuottaa valvottavien lisäksi myös muille tilaukseen perustuvia suoritteita. Näitä ovat esimerkiksi luvat, todistukset ja rekisteriotteet, lausunnot, konsultointi- ja asiantuntijatyö, tutkimukset, selvitykset ja tietopaketit, julkaisut, tietotuotteet, valokopiot ja muut jäljenteet. Sen vuoksi momentissa ehdotetaan todettavaksi, että hakemusten perusteella annettavista päätöksistä ja muista tilaukseen perustuvista suoritteista peritään maksu valtion maksuperustelain mukaisesti. Näiden maksujen ottaminen huomioon valvottavaryhmien valvontamaksua määrättäessä todettaisiin 1 b §:n uudessa 2 momentissa.

1 a §. Ehdotuksen mukaan työttömyyskassojen, työttömyysvakuutusrahaston sekä koulutus- ja erorahaston valvonta siirtyy Vakuutusvalvontavirastolle. Näiden kassojen ja rahastojen valvonnasta aiheutuvat kustannukset on tarkoitus kattaa niiltä perittävillä valvontamaksuilla. Koska työttömyyskassat, työttömyysvakuutusrahasto sekä koulutus- ja erorahasto toiminnallisesti eroavat Vakuutusvalvontaviraston muista valvottavista, ehdotetaan, että työttömyyskassat muodostavat oman ryhmänsä ja työttömyysvakuutusrahas-

to ja koulutus- ja erorahasto oman ryhmänsä valvontamaksua määrättäessä. Asiasta on tarkoitus säätää 1 a §:n 1 momentin uudessa 9 a ja 9 b kohdassa.

1 b §. Pykälä ehdotetaan kirjoitettavaksi uudelleen siten, että siinä nykyistä selkeämmin ja täsmällisemmin ilmenisivät valvontamaksun määräytymisperusteet.

Pykälän 1 momentin mukaan valvontamaksut määräytyisivät Vakuutusvalvontaviraston kustannuslaskennan perusteella. Yhteiset ja yleiskustannukset on tarkoitus kohdentaa valvottavaryhmille aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Välittömät henkilökustannukset kohdennettaisiin käytetyn työajan mukaisesti ja muut kustannukset käytön mukaisesti. Välilliset kustannukset kohdennettaisiin henkilötyövuosien ja valvottavaryhmien tilinpää-töstietojen perusteella.

Pykälän 2 momentissa todettaisiin, että valtion maksuperustelain nojalla perityt maksut otettaisiin huomioon valvontamaksua määrättäessä valvontaryhmittäin vähennyksenä.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan siirrettäväksi nykyisen 1 momentin säännös, jonka mukaan kiinteä perusmaksu määritellään ryhmittäin. Lisäksi momentissa määriteltäisiin suhteellisen maksun määräytymisperuste nykyisen 2 momentin tapaan. Momentti vastaa sisällöltään nykyistä 2 momenttia sillä lisäyksellä, että siinä määriteltäisiin myös työttömyyskassojen sekä työttömyysvakuutusrahaston ja koulutus- ja erorahaston suhteellisen maksun määräytymisperuste.

Ehdotuksen mukaan työttömyyskassojen suhteellisen maksun perusteena käytettäisiin nykyisen käytännön mukaisesti työttömyyskassan jäsenmaksutuloa. Työttömyysvakuutusrahastolle sekä koulutus- ja erorahastolle on tarkoitus määrätä vain kiinteä perusmaksu.

Pykälän 4 momentti vastaa sisällöltään nykyistä 3 momenttia.

2 a §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana, koska työttömyyskassojen valvonta siirtyisi Vakuutusvalvontavirastolle ja työttömyyskassojen valvontamaksun määrittämisessä noudatettaisiin samaa menettelyä kuin muidenkin valvottavien maksun määrittämisessä.

1.6. Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta

10 §. *Työttömyysvakuutusrahaston tehtävät.* Pykälään lisättäisiin viittaussäännös työttömyyskassalakiin. Työttömyyskassalain 27 §:ää ehdotetaan 2. lakiehdotuksessa muutettavaksi siten, että työttömyyskassojen rahoituksen tekninen järjestäminen olisi työttömyysvakuutusrahaston vastuulla.

Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi myös siten, että työttömyysvakuutusrahasto työttömyysvakuutusmaksujen saajana vastaisi jatkossa lain 7. luvussa säädettyjen työttömyysvakuutusmaksujen perintäjärjestelmän kehittämisestä, ohjauksesta ja valvonnasta. Perintäjärjestelmää ja sen ohjausta tulisi edelleen kehittää siten, että soveltamiskäytännön yhdenmukaisuus voidaan varmistaa. Maksujen perintäjärjestelmän valvonta tulisi olla järjestetty siten, että rahasto voi varmistua maksun asianmukaisesta perinnästä ja käytöstä kaikilta osin sekä saada järjestelmän kehittämisessä tarvittavaa informaatiota. Tämä edellyttää suunnitelmallista valvontaa, jossa työttömyysvakuutusmaksujen perintäketjulle on määritelty peruskontrollit ja tarkkailutavoitteet. Perintäjärjestelmän ja sen valvonnan kehittämisessä on tärkeitä kiinnittää myös huomiota maksujen laiminlyöntitilanteisiin ja siten osaltaan torjua harmaata taloutta.

11 §. *Työttömyysvakuutusrahaston valvonta.* Työttömyysvakuutusrahaston taloudellinen valvonta ehdotetaan siirrettäväksi sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöstä Vakuutusvalvontavirastoon.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Työttömyyskassalain 27 §:ään ehdotettavan, työttömyyskassojen rahoituksen teknistä järjestämistä koskevan muutosehdotuksen johdosta myös työttömyyskassalain täytäntöönpanosta annettua asetusta (743/1984) on tarpeen muuttaa työttömyyskassojen rahoituksen menettelytapoja koskevilta osilta. Mainitulla asetuksella säädettäisiin tarkemmin myös valtionosuuden ja sen ennakon maksamisesta työttömyysvakuutusrahastolle.

Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin Vakuutusvalvontavirastoon perustettavan neuvottelukunnan tehtävistä.

3. Voimaantulo

Työttömyyskassojen valvonnan siirtoon liittyvät säännökset ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2001. Tämä tarkoittaa myös sitä, että työttömyyskassojen valvontamaksu vuodelle 2001 määrättäisiin vielä vanhojen säännösten mukaisesti. Ennen lakien voimaantuloa voidaan ryhtyä toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen ehdotettujen valvonta- ja muiden työttömyysvakuutusjärjestelmän toimeenpanoon liittyvien tehtävien siirtämiseksi sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöltä. Muilta osin lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan niin pian kuin ne on hyväksytty ja vahvistettu, jotta muiden valvottavien kuin työttömyyskassojen valvontamaksu vuodelle 2001 voitaisiin määrätä uusien säännösten perusteella.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**työttömyysturvalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 24 päivänä elokuuta 1984 annetun työttömyysturvalain (602/1984) 35 §, sekä
muutetaan 29 a §:n 1 momentti, 33 §:n 1 momentti ja 43 §:n 2 momentti,
 sellaisina kuin ne ovat, 29 a §:n 1 momentti laissa 1175/1998, 33 §:n 1 momentti laissa
 665/1993 ja 43 §:n 2 momentti laissa 330/1997 seuraavasti:

29 a §

Etuudensaajarekisteri

Etuudensaajarekisteri on Vakuutusvalvontaviraston pysyvä henkilörekisteri työttömyysturvan toimeenpanon valvontaan, työttömyysetuuksien tilastointiin sekä työttömyysetuuksia koskevan lainsäädännön valmisteluun ja seurantaan liittyvien tehtävien hoitamiseksi.

33 §

Sosiaali- ja terveysministeriön ja kansaneläkelaitoksen välinen tehtäväjako

Sosiaali- ja terveysministeriön tehtävänä on antaa yleiset ohjeet työttömyysturvan osalta yhdenmukaisen käytännön aikaansaamiseksi perusturvassa ja ansioturvassa. Ministeriöllä on lisäksi oikeus antaa työttömyyskassoille yhdenmukaisen käytännön aikaansaamiseksi

sitovat määräykset menettelystä tässä laissa tarkoitettuja etuuksia myönnettäessä, maksettaessa ja takaisin perittäessä. Ohjeet ja määräykset valmistelee Vakuutusvalvontavirasto.

43 §

Päätöksen poistaminen

Myös Vakuutusvalvontavirasto voi esittää mainitulla tavalla virheellisen työttömyyskassan tai työttömyysturvalautakunnan päätöksen poistamista vakuutusoikeudelle. Tehtyään edellä sanotun esityksen Vakuutusvalvontavirasto voi väliaikaisesti keskeyttää etuuden maksamisen tai määrätä sen maksettavaksi esityksensä mukaisena.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2001.

2.

Laki**työttömyyskassalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 24 päivänä elokuuta 1984 annetun työttömyyskassalain (603/1984) 2 §:n 1 ja 3 momentti, 10 §:n 1 momentin 2 kohta, 13 §:n 3 momentti, 14 §, 19 §:n 1 momentti, 19 a §:n 2 momentti, 20 §:n 1 ja 2 momentti, 21 §:n 1 momentti, 24 §:n 2 momentti, 25, 27, 37 ja 38 §, 39 §:n 2 momentti, 41 §:n 1 ja 3 momentti, 42 ja 43 §, 50 §:n 2 momentti, 52 §, 53 §:n 1 momentti, 55 §:n 1-3 momentti, 56 §, 58 §:n 1 momentti ja 59 §,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 1 momentti laissa 476/1993, 19 §:n 1 momentti, 19 a §:n 2 momentti, 20 §:n 1 ja 2 momentti, 24 §:n 2 momentti, 25 § ja 27 § laissa 556/1998, ja 21 §:n 1 momentti laissa 1318/1994, seuraavasti:

2 §

Työttömyyskassan perustaminen

Työttömyyskassa perustetaan kassan säännöt sisältävällä sopimuskirjalla, jonka vähintään kymmenen kassan jäseneksi aikovaa henkilöä allekirjoittaa. Toimiluvan uuden kassan perustamiselle myöntää sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö.

Vakuutusvalvontavirasto vahvistaa työttömyyskassan säännöt.

10 §

Kassan ylimääräinen kokous

Kassan ylimääräinen kokous on pidettävä:

2) kun Vakuutusvalvontavirasto tai tilintarkastajat, jos heidän suorittamansa tilintarkastus antaa siihen aiheutta, sitä vaativat; tai

13 §

Kassan tilinpito

Työttömyyskassan kirjanpidossa on sen lisäksi, mitä kirjanpitolaisissa (1336/1997) ja

kirjanpitoasetuksessa (1339/1997) on säädetty, noudatettava Vakuutusvalvontaviraston antamia määräyksiä ja ohjeita.

14 §

Hallituksen jäsenen ja kassan vastuunalaisen toimihenkilön vahingonkorvausvelvollisuus

Hallituksen jäsen ja kassan vastuunalainen toimihenkilö ovat velvolliset korvaamaan vahingon, jonka he toimimalla vastoin lakia tai kassan sääntöjä tai Vakuutusvalvontaviraston antamia määräyksiä taikka muutoin tahallisesti tai tuottamuksellisesti ovat aiheuttaneet. Jos vahinkoon syypäitä on useampia, he ovat vastuussa myös toistensa puolesta.

19 §

Jäsenmaksut

Jäsenmaksut on määrättävä siten, että niitä palkansaajakassassa yhdessä valtionosuuden ja työttömyysvakuutusrahaston osuuden kanssa ja yrittäjäkassassa yhdessä valtionosuuden kanssa voidaan pitää riittävinä kassan sitoumusten täyttämiseen. Jäsenmaksut vahvistaa Vakuutusvalvontavirasto kassan tekemän esityksen pohjalta ottaen huomioon, mitä 20 §:ssä säädetään tasoitusrahastosta.

19 a §

Jäsenmaksujen tasaus

Työttömyysvakuutusrahasto määrää ne perusteet, joiden mukaan 1 momentissa tarkoitettu jäsenmaksujen tasaus maksetaan kassoille.

20 §

Tasotusrahasto

Työttömyyskassalla tulee olla tasotusrahasto, johon vuotuinen ylijäämä siirretään. Kassan rahoituksen ja maksuvalmiuden turvaamiseksi tasotusrahastossa tulee olla Vakuutusvalvontaviraston vahvistama vähimmäismäärä.

Taloudellisista suhdanteista johtuvien jäsenmaksuvaihteluiden tasaamiseksi työttömyyskassa voi lisäksi kerätä tasotusrahastoa enintään Vakuutusvalvontaviraston vahvistamaan enimmäismäärään.

21 §

Tukikassa

Eri aloilla vallitsevan työttömyysrasituksen tasottamiseksi toimii keskinäisen vastuun pohjalta työttömyyskassojen tukikassa, johon kaikki palkansaaajakassat kuuluvat. Kassat suorittavat jäsenmaksuna tukikassalle Vakuutusvalvontaviraston vahvistaman määrän jäsentä kohti vuodessa siten, että tukikassan varat riittävät 22 §:n 2 momentin mukaiseen tasotukseen. Tukikassan jäsenmaksu voidaan vahvistaa enintään kymmenesosaksi kassojen jäsenen keskimääräisestä jäsenmaksusta ja se on vahvistettava enimmäismääräiseksi aina, milloin valtion 22 §:n mukaista lisäosuutta joudutaan käyttämään tai ilmeinen vaara siihen on olemassa.

24 §

Oikeus osuuksiin

Sosiaali- ja terveysministeriö voi Vakuutusvalvontaviraston esityksestä hyväksyä erityisistä syistä 1 momentissa mainitun jäsenmäärän estämättä työttömyyskassan täysiin osuuksiin oikeuttavaksi.

25 §

Yrittäjäkassan rahoitus

Valtionosuutena maksetaan Vakuutusvalvontaviraston hyväksymistä yrittäjäkassan työttömyysturvalain 16 a §:n nojalla maksamista päivärahoista ja ansiotuista työttömyysturvalain 22 §:n mukaista peruspäivärahaa ja 24 §:n mukaista lapsikorotusta vastaava määrä. Yrittäjäkassan työttömyysturvalain 16 §:n nojalla maksamien päivärahojen ja ansiotukien rahoituksessa noudatetaan soveltuvin osin, mitä työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 4 ja 5 §:ssä säädetään ansiopäivärahojen ja ansiotukien rahoituksesta.

27 §

Osuuksien maksaminen

Valtionosuus, työttömyysvakuutusrahaston osuus ja hallintokuluihin kohdistuvat osuudet maksetaan kultakin kalenterivuodelta. Päättökset osuuksista tekee sosiaali- ja terveysministeriö Vakuutusvalvontaviraston esityksestä. Rahoitusosuudet työttömyyskassoille maksaa työttömyysvakuutusrahasto, jolle valtio maksaa valtionosuuden hallintokuluuksineen.

Työttömyysvakuutusrahasto suorittaa työttömyyskassalle sen hakemuksesta valtionosuuden ja työttömyysvakuutusrahaston osuuden ennakkoa siten, että ennakkojen määrä vastaa valtion ja työttömyysvakuutusrahaston sinä vuonna suoritettavaksi arvioitua määrää. Valtion on suoritettava työttömyysvakuutusrahastolle ennakkoa työttömyyskassoille maksettaviin valtionosuuden ennakoihin siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

Selvityksestä, joka työttömyyskassan tulee antaa hakiessaan ennakkoa työttömyysvakuutusrahastolta, sekä selvityksestä, joka on annettava valtionosuuden, työttömyysvakuutusrahaston osuuden ja hallintokuluihin kohdistuvan osuuden määrittämistä varten, säädetään valtioneuvoston asetuksella.

37 §

Työttömyyskassarekisteri

Vakuutusvalvontavirasto pitää työttömyyskassarekisteriä.

38 §

Rekisteriin ilmoittaminen

Sen jälkeen, kun työttömyyskassan säännöt on vahvistettu, työttömyyskassa on viipymättä ilmoitettava rekisteriin merkittäväksi. Ilmoitus työttömyyskassarekisteriin on tehtävä Vakuutusvalvontaviraston vahvistaman kaavan mukaisella lomakkeella. Tämän ilmoituksen allekirjoittaa työttömyyskassan hallituksen puheenjohtaja.

39 §

Rekisteröiminen

Jos Vakuutusvalvontavirasto katsoo, ettei rekisteröimistä lain mukaan voida toimittaa, eikä rekisteröinnin estettä poisteta, on asiasta annettava perusteltu päätös. Päätöksen ohella on asiakirjat palautettava kassalle.

41 §

Muutosten rekisteröinti

Jos 40 §:ssä sanotuissa tiedoissa tapahtuu muutos, on siitä viipymättä tehtävä Vakuutusvalvontaviraston määräämällä tavalla ilmoitus työttömyyskassarekisteriin. Jos rekisteriin tehtävän muutoksen perusteena on Vakuutusvalvontaviraston vahvistama sääntöjen muutos, on Vakuutusvalvontaviraston viran puolesta merkittävä se rekisteriin ilman eri

ilmoitusta.

Jos kassa asetetaan konkurssitilaan taikka sen velkojille haetaan julkinen haaste, on tuomioistuimen viipymättä lähetettävä tieto julkisesta haasteesta Vakuutusvalvontavirastolle rekisteriin merkitsemistä varten. Konkurssista tehty merkinnät on poistettava, jos konkurssi on rauennut.

42 §

Sitoumusten täyttämättä jääminen

Jos on syytä otaksua työttömyyskassan joutuneen sellaiseen tilaan, ettei se kykene täyttämään sitoumuksiaan, kassan hallituksen tulee laatia viipymättä tilinpäätös ja toimintakertomus ja antaa ne tilintarkastajien tutkitavaksi. Tilintarkastajien tulee viipymättä antaa hallitukselle tilintarkastuskertomus. Jos tilintarkastus osoittaa kassan joutuneen edellä mainittuun tilaan, on hallituksen viipymättä kutsuttava kassan kokous koolle ja ilmoitettava asiasta Vakuutusvalvontavirastolle. Jollei hallitus toimita kutsua kassan kokoukseen tai ilmoita asiaa Vakuutusvalvontavirastolle, ovat laiminlyöntiin syyllistyneet hallituksen jäsenet vastuussa kaikesta siitä vahingosta, joka viivytyksen johdosta on syntynyt.

Jollei kassan hallitus ole laatinut 1 momentissa tarkoitettua tilinpäätöstä ja toimintakertomusta, vaikka on syytä otaksua, ettei kassa kykene täyttämään sitoumuksiaan, tulee Vakuutusvalvontaviraston määrätä hallitus viipymättä laatimaan tilinpäätös ja toimintakertomus ja antamaan ne tilintarkastajien tutkitavaksi. Jollei hallitus noudata kehotusta, on Vakuutusvalvontaviraston teetettävä tilinpäätös ja toimintakertomus ja muutoinkin menettävä niin kuin hallituksen olisi ollut menettävä. Hallituksen jäsenet ovat vastuussa kaikesta siitä vahingosta, joka on syntynyt sen johdosta, ettei Vakuutusvalvontaviraston kehotusta noudatettu.

43 §

Selvitystilaan asettaminen ja purkaminen

Kun kassan kokouksessa tehdään päätös

kassan selvitystilaan asettamisesta sen johdosta, ettei kassa kykene täyttämään sitoumuksiaan, on samalla valittava yksi tai useampi selvitysmies toimittamaan kassan selvitys. Vakuutusvalvontavirasto voi määrätä lisäksi yhden selvitysmiehen. Kullekin selvitysmiehelle on valittava varamies. Selvitysmiesten ja heidän varamiestensä tulee olla Suomen kansalaisia. Milloin erityistä syytä on, voidaan selvitysmiesten vaali siirtää kahden viikon kuluessa ilman eri kutsua pidettävään jatkokokoukseen. Samalla on päätettävä jatkokokouksen ajasta ja paikasta. Jollei selvitysmiestä ole valittu, tulee Vakuutusvalvontaviraston kutsua kassan kokous toimittamaan vaali.

Jos työttömyyskassa puretaan muulla kuin 1 momentissa mainitulla perusteella, suorittaa viimeksi valittu hallitus purkamisesta johtuvat toimet, jollei kassa ole valinnut yhtä tai useampaa selvitysmiestä toimittamaan kassan selvitystä. Päätös selvitystilaan asettamisesta ja selvitysmiesten vaalista on viipymättä ilmoitettava Vakuutusvalvontavirastolle.

50 §

Selvitystilan päättyminen

Edellä 1 momentissa mainittu tilinpäätös ja toimintakertomus sekä sanotussa momentissa mainitun kassan kokouksen pöytäkirja on säilytettävä kymmenen vuoden ajan Vakuutusvalvontaviraston määräämällä tavalla.

52 §

Kassan konkurssi

Kun työttömyyskassa on joutunut konkurssitilaan, tuomioistuimen tulee siitä ja paikallistulopäivästä viipymättä tehdä ilmoitus Vakuutusvalvontavirastolle. Tuomioistuimen tulee niin ikään, jos Vakuutusvalvontavirasto tekee siitä esityksen, määrätä uskotuksi mieheksi ja toimitsijamieheksi yksi valvontaviranomaisen ehdottama henkilö valittujen lisäksi. Heistä on voimassa, mitä uskotuista miehistä ja toimitsijamiehistä on konkurssia koskevassa lainsäädännössä säädetty.

53 §

Kassan sulautuminen

Työttömyyskassa (sulautuva kassa) voi Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella tehdä sopimuksen sulautumisesta toiseen työttömyyskassaan (vastaanottava kassa) siten, että sulautuvan kassan varat ja velat siirtyvät selvitysmenettelyttä vastaanottavalle kassalle.

55 §

Lupa sulautumiseen

Kahden kuukauden kuluessa siitä, kun kasvat ovat hyväksyneet sulautumista koskevan sopimuksen, niiden on haettava Vakuutusvalvontaviraston suostumus sopimukseen ja vahvistus sulautumisen vaatimalle kassan sääntöjen muutokselle sekä, jos kysymys on 54 §:ssä tarkoitetusta sulautumisesta, uuden kassan säännöille.

Sulautumista koskevasta hakemuksesta on Vakuutusvalvontaviraston, jollei se katso, ettei hakemus on enemmittä selvityksittä hylättävä, kuulutettava virallisessa lehdessä ja annettava siitä tieto sulautuvan kassan jäsenille säännöissä määrätyllä tavalla sekä kehoitettava niitä, jotka tahtovat tehdä muistutuksia hakemusta vastaan, esittämään ne Vakuutusvalvontavirastolle sen määräämässä ajassa, joka saa olla enintään kaksi kuukautta.

Vakuutusvalvontaviraston on annettava suostumuksensa, jollei 1 momentissa tarkoitettu toimenpide loukkaa kassan jäsenten tai vaaranna saamamiesten etua.

56 §

Sulautumisen rekisteröinti

Kuukauden kuluessa siitä, kun Vakuutusvalvontavirasto on antanut suostumuksensa sulautumiseen ja 54 §:ssä tarkoitetussa sulautumisessa vahvistanut uuden kassan säännöt, kassojen on tehtävä tästä ilmoitus rekisteröimistä varten. Jollei ilmoitusta ole määrääjas-

sa tehty tai jos rekisteröiminen on evätty, on sulautuminen rauennut.

58 §

Valvontaviranomainen ja sen oikeudet

Työttömyyskassojen valvontaviranomainen on Vakuutusvalvontavirasto.

59 §

Valvonta ja epäkohtien korjaaminen

Jos työttömyyskassaa ei hoideta työttömyysturvalain ja tämän lain sekä niiden nojalla annettujen asetusten ja kassan sääntöjen mukaisesti tai jos kassan hoidossa on muutoin epäkohtia, jotka vaativat korjaamista, tulee Vakuutusvalvontaviraston kehottaa kassan hallitusta ryhtymään toimenpiteisiin tar-

peellisten muutosten aikaansaamiseksi ja määrätä kohtuullinen aika, jonka kuluessa toimenpiteet on suoritettava.

Jos kassan hallitus ei noudata 1 momentissa tarkoitettua kehotusta tai jos käy ilmeiseksi, ettei kassa kykene täyttämään sitoumuksiin, tulee Vakuutusvalvontaviraston kehottaa kassan hallitusta viipymättä esittämään asia kassan kokoukselle.

Jos kassa ei ryhdy toimenpiteisiin epäkohtien korjaamiseksi, Vakuutusvalvontavirasto voi edellä 1 ja 2 momentissa mainituissa tapauksissa toistaiseksi evätä kassalta valtionosuuden.

Jos Vakuutusvalvontavirasto on evännyt työttömyyskassalta valtionosuuden, koskee sanottu kiello myös työttömyysvakuutusrahaston tukimaksua.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2001.

3.

Laki**koulutus- ja erorahastosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan koulutus- ja erorahastosta 15 päivänä kesäkuuta 1990 annetun lain (537/1990)
2 §:n 2 momentti seuraavasti:

2 §

Toimeenpanoelimet

jäsenet työnantajain ja työntekijäin edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta.
Koulutus- ja erorahaston toimintaa valvoo
Vakuutusvalvontavirasto.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa
koulutus- ja erorahaston säännöt ja nimittää
sen ylintä päättävältä edustavan elimen

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
2001.

4.

Laki

Vakuutusvalvontavirastosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Vakuutusvalvontavirastosta 29 päivänä tammikuuta 1999 annetun lain (78/1999) 2 §:n 17 a kohta, sellaisena kuin se on laissa 534/2000, sekä lisätään 2 §:ään , sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 534/2000, uusi 17 b kohta, 3 §:n 1 momenttiin uusi 4 a kohta ja lakiin uusi 4 a § seuraavasti:

2 §

Valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

17 a) valtion eläkerahastoa ja kunnallista eläkelaitosta;

17 b) työttömyyskassoja, työttömyysvakuutusrahastoa ja koulutus- ja erorahastoa; sekä

3 §

Vakuutusvalvontaviraston tehtävänä on:

4 a) toimia yhteistyössä korkeakoululaitoksen kanssa vakuutusalan, erityisesti vakuutusmatematiikan, tieteellisen tutkimuksen ja koulutuksen edistämiseksi ja harjoittaa tätä tutkimusta.

4 a §

Työttömyysetuuksien valvonnan ohjaami-

seksi Vakuutusvalvontavirastossa on neuvottelukunta, jonka tehtävistä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Neuvottelukunnassa on puheenjohtaja ja enintään 12 muuta jäsentä. Jäsenillä on henkilökohtaiset varamiehet. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan määrää jäsenistä sosiaali- ja terveysministeriö.

Sosiaali- ja terveysministeriö nimittää neuvottelukunnan jäsenet ja heille varajäsenet enintään kolmen vuoden määräajaksi kerrallaan. Vähintään viiden jäsenen nimitys tapahtuu keskeisten työmarkkinajärjestöjen ehdotuksesta. Yksi jäsenistä nimitetään työministeriön ja yksi kansaneläkelaitoksen ehdotuksesta. Neuvottelukuntaan kuuluu lisäksi Vakuutusvalvontaviraston ylijohtaja.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2001.

Lain 3 §:n 1 momentin 4 a kohta tulee kuitenkin voimaan päivänä kuuta 2000.

5.

Laki

vakuutustarkastuksen kustantamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan vakuutustarkastuksen kustantamisesta 14 päivänä heinäkuuta 1944 annetun lain (479/1944) 2 a §, sellaisena kuin se on laissa 1014/1999,

muutetaan 1 §:n 1 ja 4 momentti, 1 a §:n 1 momentin 9 kohta ja 1 b §, sellaisina kuin ne ovat mainitussa laissa 1014/1999, sekä

lisätään lain 1 a §:ään uusi 9 a ja 9 b kohta seuraavasti:

1 §

Vakuutusvalvontaviraston toiminnasta aiheutuvat menot katetaan valvonta- ja toimenpidemaksuilla.

Hakemusten perusteella annettavista päätöksistä ja muista tilaukseen perustuvista suoritteista peritään maksu valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti.

1 a §

Valvontamaksu määrätään ryhmittäin siten, että oman ryhmänsä muodostavat:

9) vakuutuksenvälittäjistä annetussa laissa (251/1993) tarkoitetut vakuutuksenvälittäjät;

9 a) työttömyyskassoista annetussa laissa (603/1984) tarkoitetut työttömyyskassat;

9 b) työttömyyssetuuskassien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitettu työttömyysvakuutusrahasto ja koulutus- ja erorahastosta annetussa laissa (537/1990) tarkoitettu koulutus- ja erorahasto; ja

1 b §

Valvontamaksut määrätään Vakuutusvalvontaviraston kustannuslaskennan ja valvottavien laitosten maksuunpanovuotta edeltävän tilikauden tilinpäätöstietojen perusteella.

Valtion maksuperustelain (150/1992) nojalla perityt maksut otetaan huomioon valvontamaksua määrättäessä valvottavaryhmittäin vähennyksenä.

Kiinteä perusmaksu määritellään ryhmittäin. Suhteellinen maksu määräytyy kussakin ryhmässä, lukuun ottamatta ryhmiä 9, 9 a ja 9 b, laitoksen maksuunpanovuotta edeltävältä tilikaudelta kirjaamien vakuutusmaksutulon, sijoitustoiminnan nettotuoton ja vakuutusteknisen vastuuvelan perusteella siten kuin asianomainen ministeriö Vakuutusvalvontaviraston esityksestä päättää. Ryhmässä 9 suhteellinen maksu määräytyy vakuutuksenvälittäjäryityksessä työskentelevien vakuutuksenvälittäjien henkilöluvun mukaan. Ryhmässä 9 a suhteellinen maksu määräytyy jäsenmaksutulon mukaan.

Jos vakuutuskannan siirron tai siihen verrattavan poikkeuksellisen syyn seurauksena ei edellä mainittuja maksuperusteita jonkin laitoksen osalta voida käyttää suhteellista maksua määriteltäessä, voi asianomainen ministeriö vahvistaa laitokselle kyseisen vuoden maksun viraston esityksestä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2001.

Lain 1 §:n 1 ja 4 momentti sekä 1 b §:n 1, 2 ja 4 momentti tulevat kuitenkin voimaan päivänä kuuta 2000.

6.

Laki**työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 10 ja 11 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työttömyysetuuksien rahoituksesta 24 päivänä heinäkuuta 1998 annetun lain (555/1998) 10 §:n 1 momentti ja 11 §, seuraavasti:

10 §

Työttömyysvakuutusrahaston tehtävät

Työttömyysvakuutusrahasto vastaa 1 §:n mukaisten etuuksien rahoituksesta siltä osin kuin valtio ja yksittäiset työttömyyskassat eivät ole siitä vastuussa. Työttömyysvakuutusrahaston tehtävistä työttömyyskassojen rahoituksen käytännön järjestämisessä säädetään työttömyyskassalaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä. Työttömyysvakuutusrahasto ohjaa, kehittää ja valvoo maksujen perintämenettelyn toimeenpanoa, josta säädetään 7. luvussa.

11 §

Työttömyysvakuutusrahaston valvonta

Työttömyysvakuutusrahastolle tässä laissa säädettyjen velvollisuuksien täyttämistä valvoo sosiaali- ja terveysministeriö. Työttömyysvakuutusrahaston talouden valvonta kuuluu Vakuutusvalvontavirastolle.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 2001.

 Helsingissä 6 päivänä lokakuuta 2000

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Maija Perho*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

työttömyysturvalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 24 päivänä elokuuta 1984 annetun työttömyysturvalain (602/1984) 35 §, sekä
muutetaan 29 a §:n 1 momentti, 33 §:n 1 momentti ja 43 §:n 2 momentti,
 sellaisina kuin ne ovat, 29 a §:n 1 momentti laissa 1175/1998, 33 §:n 1 momentti laissa
 665/1993 ja 43 §:n 2 momentti laissa 330/1997 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

29 a §

29 a §

Etuudensaajarekisteri

Etuudensaajarekisteri

Etuudensaajarekisteri on asianomaisen ministeriön pysyvä henkilörekisteri työttömyysturvan toimeenpanon valvontaan, työttömyysetuuksien tilastointiin sekä työttömyysetuuksia koskevan lainsäädännön valmisteluun ja seurantaan liittyvien tehtävien hoitamiseksi.

Etuudensaajarekisteri on *Vakuutusvalvontaviraston* pysyvä henkilörekisteri työttömyysturvan toimeenpanon valvontaan, työttömyysetuuksien tilastointiin sekä työttömyysetuuksia koskevan lainsäädännön valmisteluun ja seurantaan liittyvien tehtävien hoitamiseksi.

33 §

33 §

Sosiaali- ja terveysministeriön ja kansaneläkelaitoksen välinen tehtäväjako

Sosiaali- ja terveysministeriön ja kansaneläkelaitoksen välinen tehtäväjako

Sosiaali- ja terveysministeriön tehtävänä on antaa yleiset ohjeet työttömyysturvan osalta yhdenmukaisen käytännön aikaansaamiseksi perusturvassa ja ansioturvassa. Ministeriöllä on lisäksi oikeus antaa työttömyyskassoille yhdenmukaisen käytännön aikaansaamiseksi sitovat määräykset menettelystä tässä laissa tarkoitettuja etuuksia myönnettäessä, maksettaessa ja takaisin perittäessä.

Sosiaali- ja terveysministeriön tehtävänä on antaa yleiset ohjeet työttömyysturvan osalta yhdenmukaisen käytännön aikaansaamiseksi perusturvassa ja ansioturvassa. Ministeriöllä on lisäksi oikeus antaa työttömyyskassoille yhdenmukaisen käytännön aikaansaamiseksi sitovat määräykset menettelystä tässä laissa tarkoitettuja etuuksia myönnettäessä, maksettaessa ja takaisin perittäessä. *Ohjeet ja määräykset valmistelee Vakuutusvalvontavirasto.*

35 §

Työttömyysturva-asiain neuvottelukunnat

Sosiaali- ja terveysministeriössä on valtioneuvoston asettama työttömyysturva-asiain neuvottelukunta, jonka tehtävänä on sosiaali- ja terveysministeriön ja työvoimaministeriön apuna tehdä esityksiä ja antaa lausuntoja työttömyysturvan kehittämisestä ja sen toteuttamista koskevista kysymyksistä. Työttömyysturva-asiain neuvottelukunnasta ja sen tehtävistä säädetään tarkemmin asetuksella.

(kumotaan)

Kansaneläkelaitoksessa on valtioneuvoston asettama kansaneläkelaitoksen työttömyysturva-asiain neuvottelukunta, jonka tehtävistä ja kokoonpanosta säädetään asetuksella.

43 §

Päätöksen poistaminen

Myös asianomainen ministeriö voi esittää mainitulla tavalla virheellisen työttömyyskassan tai työttömyysturvalautakunnan päätöksen poistamista vakuutusosikeudelle. Tehtyään edellä sanotun esityksen Vakuutusvalvontavirasto voi väliaikaisesti keskeyttää etuuden maksamisen tai määrätä sen maksettavaksi esityksensä mukaisena.

Myös Vakuutusvalvontavirasto voi esittää mainitulla tavalla virheellisen työttömyyskassan tai työttömyysturvalautakunnan päätöksen poistamista vakuutusosikeudelle. Tehtyään edellä sanotun esityksen Vakuutusvalvontavirasto voi väliaikaisesti keskeyttää etuuden maksamisen tai määrätä sen maksettavaksi esityksensä mukaisena.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 2001.

2.

Laki**työttömyyskassalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 24 päivänä elokuuta 1984 annetun työttömyyskassalain (603/1984) 2 §:n 1 ja 3 momentti, 10 §:n 1 momentin 2 kohta, 13 §:n 3 momentti, 14 §, 19 §:n 1 momentti, 19 a §:n 2 momentti, 20 §:n 1 ja 2 momentti, 21 §:n 1 momentti, 24 §:n 2 momentti, 25, 27, 37 ja 38 §, 39 §:n 2 momentti, 41 §:n 1 ja 3 momentti, 42 ja 43 §, 50 §:n 2 momentti, 52 §, 53 §:n 1 momentti, 55 §:n 1-3 momentti, 56 §, 58 §:n 1 momentti ja 59 §,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 1 momentti laissa 476/1993, 19 §:n 1 momentti, 19 a §:n 2 momentti, 20 §:n 1 ja 2 momentti, 24 §:n 2 momentti, 25 § ja 27 § laissa 556/1998, ja 21 §:n 1 momentti laissa 1318/1994, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Työttömyyskassan perustaminen

Työttömyyskassan perustaminen

Työttömyyskassa perustetaan kassan säännöt sisältävällä sopimuskirjalla, jonka vähintään kymmenen kassan jäseneksi aikovaa henkilöä allekirjoittaa.

Työttömyyskassa perustetaan kassan säännöt sisältävällä sopimuskirjalla, jonka vähintään kymmenen kassan jäseneksi aikovaa henkilöä allekirjoittaa. *Toimiluvan uuden kassan perustamiselle myöntää sosiaali- ja terveysministeriö.*

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa työttömyyskassan säännöt.

Vakuutusvalvontavirasto vahvistaa työttömyyskassan säännöt.

10 §

10 §

Kassan ylimääräinen kokous

Kassan ylimääräinen kokous

Kassan ylimääräinen kokous on pidettävä:

Kassan ylimääräinen kokous on pidettävä:

2) kun sosiaali- ja terveysministeriö tai tilintarkastajat, jos heidän suorittamansa tilintarkastus antaa siihen aiheutta, sitä vaativat; tai

2) kun *Vakuutusvalvontavirasto* tai tilintarkastajat, jos heidän suorittamansa tilintarkastus antaa siihen aiheutta, sitä vaativat; tai

13 §

Kassan tilinpito

Työttömyyskassan kirjanpidossa on sen lisäksi, mitä kirjanpitolaissa ja kirjanpitoasetuksessa on säädetty, noudatettava sosiaali- ja terveysministeriön antamia määräyksiä.

Työttömyyskassan kirjanpidossa on sen lisäksi, mitä kirjanpitolaissa (1336/1997) ja kirjanpitoasetuksessa (1339/1997) on säädetty, noudatettava *Vakuutusvalvontaviraston* antamia määräyksiä ja ohjeita.

14 §

Hallituksen jäsenen ja kassan vastuunalaisen toimihenkilön vahingonkorvausvelvollisuus

Hallituksen jäsen ja kassan vastuunalainen toimihenkilö ovat velvolliset korvaamaan vahingon, jonka he toimimalla vastoin lakia tai kassan sääntöjä tai sosiaali- ja terveysministeriön antamia ohjeita taikka muutoin tahallisesti tai tuottamuksellisesti ovat aiheuttaneet. Jos vahinkoon syytä on useampia, he ovat vastuussa myös toistensa puolesta.

14 §

Hallituksen jäsenen ja kassan vastuunalaisen toimihenkilön vahingonkorvausvelvollisuus

Hallituksen jäsen ja kassan vastuunalainen toimihenkilö ovat velvolliset korvaamaan vahingon, jonka he toimimalla vastoin lakia tai kassan sääntöjä tai *Vakuutusvalvontaviraston* antamia määräyksiä taikka muutoin tahallisesti tai tuottamuksellisesti ovat aiheuttaneet. Jos vahinkoon syytä on useampia, he ovat vastuussa myös toistensa puolesta.

19 §

Jäsenmaksut

Jäsenmaksut on määrättävä siten, että niitä palkansaajakassassa yhdessä valtionosuuden ja työttömyysvakuutusrahaston osuuden kanssa ja yrittäjäkassassa yhdessä valtionosuuden kanssa voidaan pitää riittävinä kassan sitoumusten täyttämiseen. Jäsenmaksut vahvistaa asianomainen ministeriö kassan tekemän esityksen pohjalta ottaen huomioon, mitä 20 §:ssä säädetään tasotusrahastosta.

19 §

Jäsenmaksut

Jäsenmaksut on määrättävä siten, että niitä palkansaajakassassa yhdessä valtionosuuden ja työttömyysvakuutusrahaston osuuden kanssa ja yrittäjäkassassa yhdessä valtionosuuden kanssa voidaan pitää riittävinä kassan sitoumusten täyttämiseen. Jäsenmaksut vahvistaa *Vakuutusvalvontavirasto* kassan tekemän esityksen pohjalta ottaen huomioon, mitä 20 §:ssä säädetään tasotusrahastosta.

19 a §

Jäsenmaksujen taseaus

Asianomainen ministeriö määrää ne pe-

Työttömyysvakuutusrahasto määrää ne

rusteet, joiden mukaan 1 momentissa tarkoitettu jäsenmaksujen tasaus maksetaan kassoille.

perusteet, joiden mukaan 1 momentissa tarkoitettu jäsenmaksujen tasaus maksetaan kassoille.

20 §

Tasotusrahasto

Työttömyyskassalla tulee olla tasotusra-
hasto, johon vuotuinen ylijäämä siirretään.
Kassan rahoituksen ja maksuvalmiuden tur-
vaamiseksi tasotusrahostossa tulee olla asi-
anomaisen ministeriön vahvistama vähim-
mäismäärä.

Taloudellisista suhdanteista johtuvien jä-
senmaksuvaihteluiden tasaamiseksi työttö-
myyskassa voi lisäksi kerätä tasotusrahas-
toa enintään asianomaisen ministeriön vah-
vistamaan enimmäismäärään.

21 §

Tukikassa

Eri aloilla vallitsevan työttömyysrasituk-
sen tasottamiseksi toimii keskinäisen vas-
tuun pohjalta työttömyyskassojen tukikassa,
johon kaikki palkansaajakassat kuuluvat.
Kassat suorittavat jäsenmaksuna tukikassal-
le sosiaali- ja terveysministeriön vahvista-
man määrän jäsentä kohti vuodessa siten,
että tukikassan varat riittävät 22 §:n 2 mo-
mentin mukaiseen tasotukseen. Tukikassan
jäsenmaksu voidaan vahvistaa enintään
kymmenesosaksi kassojen jäsenten keski-
määräisestä jäsenmaksusta ja se on vahvis-
tettava enimmäismääräiseksi aina, milloin
valtion 22 §:n mukaista lisäosuutta joudutaan
käyttämään tai ilmeinen vaara siihen
on olemassa.

20 §

Tasotusrahasto

Työttömyyskassalla tulee olla tasotusra-
hasto, johon vuotuinen ylijäämä siirretään.
Kassan rahoituksen ja maksuvalmiuden tur-
vaamiseksi tasotusrahostossa tulee olla *Va-
kuutusvalvontaviraston* vahvistama vähim-
mäismäärä.

Taloudellisista suhdanteista johtuvien jä-
senmaksuvaihteluiden tasaamiseksi työttö-
myyskassa voi lisäksi kerätä tasotusrahas-
toa enintään *Vakuutusvalvontaviraston*
vahvistamaan enimmäismäärään.

21 §

Tukikassa

Eri aloilla vallitsevan työttömyysrasituk-
sen tasottamiseksi toimii keskinäisen vas-
tuun pohjalta työttömyyskassojen tukikassa,
johon kaikki palkansaajakassat kuuluvat.
Kassat suorittavat jäsenmaksuna tukikassal-
le *Vakuutusvalvontaviraston* vahvistaman
määrän jäsentä kohti vuodessa siten, että
tukikassan varat riittävät 22 §:n 2 momen-
tin mukaiseen tasotukseen. Tukikassan jäsen-
maksu voidaan vahvistaa enintään kymme-
nesosaksi kassojen jäsenten keskimääräises-
tä jäsenmaksusta ja se on vahvistettava
enimmäismääräiseksi aina, milloin valtion
22 §:n mukaista lisäosuutta joudutaan käyt-
tämään tai ilmeinen vaara siihen on olemas-
sa.

24 §

Oikeus osuuksiin

Asianomainen ministeriö voi hyväksyä

Sosiaali- ja terveysministeriö voi *Vakuu-*

erityisistä syistä 1 momentissa mainitun jäsenmäärän estämättä työttömyyskassan täysiin osuuksiin oikeuttavaksi.

25 §

Yrittäjäkassan rahoitus

Valtionosuutena maksetaan asianomaisen ministeriön hyväksymistä yrittäjäkassan työttömyysturvalain 16 a §:n nojalla maksamista päivärahoista ja ansiotuista työttömyysturvalain 22 §:n mukaista peruspäivärahaa ja 24 §:n mukaista lapsikorotusta vastaava määrä. Yrittäjäkassan työttömyysturvalain 16 §:n nojalla maksamien päivärahojen ja ansiotukien rahoituksessa noudatetaan soveltuvin osin, mitä työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 4 ja 5 §:ssä säädetään ansiopäivärahojen ja ansiotukien rahoituksesta.

27 §

Osuuksien maksaminen

Valtionosuus maksetaan kultakin kalenterivuodelta. Työttömyyskassalle suoritetaan sen hakemuksesta kuukausittain riittävästi valtionosuuden ennakkoa siten, että ennakkojen määrä vastaa valtion sinä vuonna suoritettavaksi arvioitua määrää. Selvityksestä, joka työttömyyskassan tulee antaa hakieksaan ennakkoa ja valtionosuuden määräämistä varten, säädetään asetuksella.

Työttömyysvakuutusrahaston työttömyyspäivärahoihin ja hallintokuluihin kohdistuva osuus maksetaan kultakin kalenterivuodelta yhden kuukauden kuluessa siitä, kun työttömyysvakuutusrahastolle on esitetty osuuden laskemista varten tarvittavat tiedot. Osuuden ennakkoa suoritetaan työttömyyskassalle noudattaen soveltuvin osin, mitä säädetään valtionosuudesta 1 momentissa.

tusvalvontaviraston esityksestä hyväksyä erityisistä syistä 1 momentissa mainitun jäsenmäärän estämättä työttömyyskassan täysiin osuuksiin oikeuttavaksi.

25 §

Yrittäjäkassan rahoitus

Valtionosuutena maksetaan *Vakuutusvalvontaviraston* hyväksymistä yrittäjäkassan työttömyysturvalain 16 a §:n nojalla maksamista päivärahoista ja ansiotuista työttömyysturvalain 22 §:n mukaista peruspäivärahaa ja 24 §:n mukaista lapsikorotusta vastaava määrä. Yrittäjäkassan työttömyysturvalain 16 §:n nojalla maksamien päivärahojen ja ansiotukien rahoituksessa noudatetaan soveltuvin osin, mitä työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 4 ja 5 §:ssä säädetään ansiopäivärahojen ja ansiotukien rahoituksesta.

27 §

Osuuksien maksaminen

Valtionosuus, työttömyysvakuutusrahaston osuus ja hallintokuluihin kohdistuvat osuudet maksetaan kultakin kalenterivuodelta. Päätökset osuuksista tekee sosiaali- ja terveysministeriö *Vakuutusvalvontaviraston* esityksestä. Rahoitusosuudet työttömyyskassoille maksaa työttömyysvakuutusrahasto, jolle valtio maksaa valtionosuuden hallintokuluosuuksineen.

Työttömyysvakuutusrahasto suorittaa työttömyyskassalle sen hakemuksesta valtionosuuden ja työttömyysvakuutusrahaston osuuden ennakkoa siten, että ennakkojen määrä vastaa valtion ja työttömyysvakuutusrahaston sinä vuonna suoritettavaksi arvioitua määrää. Valtion on suoritettava työttömyysvakuutusrahastolle ennakkoa työttömyyskassoille maksettaviin valtionosuuden ennakkoihin siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

Selvityksestä, joka työttömyyskassan tulee antaa hakiessaan ennakkoa työttömyysva-

kuutusrahastolta, sekä selvityksestä, joka on annettava valtionosuuden, työttömyysvakuutusrahaston osuuden ja hallintokuluihin kohdistuvan osuuden määräämistä varten, säädetään valtioneuvoston asetuksella.

37 §

Työttömyyskassarekisteri

Sosiaali- ja terveysministeriö pitää työttömyyskassarekisteriä.

38 §

Rekisteriin ilmoittaminen

Sen jälkeen, kun työttömyyskassan säännöt on vahvistettu, työttömyyskassa on viipymättä ilmoitettava rekisteriin merkittäväksi. Ilmoitus työttömyyskassarekisteriin on tehtävä sosiaali- ja terveysministeriön vahvistaman kaavan mukaisella lomakkeella. Tämän ilmoituksen allekirjoittaa työttömyyskassan hallituksen puheenjohtaja.

37 §

Työttömyyskassarekisteri

Vakuutusvalvontavirasto pitää työttömyyskassarekisteriä.

38 §

Rekisteriin ilmoittaminen

Sen jälkeen, kun työttömyyskassan säännöt on vahvistettu, työttömyyskassa on viipymättä ilmoitettava rekisteriin merkittäväksi. Ilmoitus työttömyyskassarekisteriin on tehtävä Vakuutusvalvontaviraston vahvistaman kaavan mukaisella lomakkeella. Tämän ilmoituksen allekirjoittaa työttömyyskassan hallituksen puheenjohtaja.

39 §

Rekisteröiminen

Jos sosiaali- ja terveysministeriö katsoo, ettei rekisteröimistä lain mukaan voida toimittaa, eikä rekisteröinnin estettä poisteta, on asiasta annettava perusteltu päätös. Päätöksen ohella on asiakirjat palautettava kassalle.

Jos Vakuutusvalvontavirasto katsoo, ettei rekisteröimistä lain mukaan voida toimittaa, eikä rekisteröinnin estettä poisteta, on asiasta annettava perusteltu päätös. Päätöksen ohella on asiakirjat palautettava kassalle.

41 §

Muutosten rekisteröinti

Jos 40 §:ssä sanotuissa tiedoissa tapahtuu muutos, on siitä viipymättä tehtävä sosiaali- ja terveysministeriön määräämällä tavalla ilmoitus työttömyyskassarekisteriin. Jos rekisteriin tehtävän muutoksen perusteena on

41 §

Muutosten rekisteröinti

Jos 40 §:ssä sanotuissa tiedoissa tapahtuu muutos, on siitä viipymättä tehtävä Vakuutusvalvontaviraston määräämällä tavalla ilmoitus työttömyyskassarekisteriin. Jos rekisteriin tehtävän muutoksen perusteena on

sosiaali- ja terveysministeriön vahvistama sääntöjen muutos, on sosiaali- ja terveysministeriön viran puolesta merkittävä se rekisteriin ilman eri ilmoitusta.

Jos kassa asetetaan konkurssitilaan taikka sen velkojille haetaan julkinen haaste, on tuomioistuimen viipymättä lähetettävä tieto julkisesta haasteesta sosiaali- ja terveysministeriölle rekisteriin merkitsemistä varten. Konkurssista tehty merkinnät on poistettava, jos konkurssi on rauennut.

42 §

Sitoumusten täyttämättä jääminen

Jos on syytä otaksua työttömyyskassan joutuneen sellaiseen tilaan, ettei se kykene täyttämään sitoumuksiaan, kassan hallituksen tulee laatia viipymättä tilinpäätös ja toimintakertomus ja antaa ne tilintarkastajien tutkittavaksi. Tilintarkastajien tulee viipymättä antaa hallitukselle tilintarkastuskertomus. Jos tilintarkastus osoittaa kassan joutuneen edellä mainittuun tilaan, on hallituksen viipymättä kutsuttava kassan kokous koolle ja ilmoitettava asiasta sosiaali- ja terveysministeriölle. Jollei hallitus toimita kutsua kassan kokoukseen tai ilmoita asiaa sosiaali- ja terveysministeriölle, ovat laiminlyöntiin syyllistyneet hallituksen jäsenet vastuussa kaikesta siitä vahingosta, joka viivytyksen johdosta on syntynyt.

Jollei kassan hallitus ole laatinut 1 momentissa tarkoitettua tilinpäätöstä ja toimintakertomusta, vaikka on syytä otaksua, ettei kassa kykene täyttämään sitoumuksiaan, tulee sosiaali- ja terveysministeriön määrätä hallitus viipymättä laatimaan tilinpäätös ja toimintakertomus ja antamaan ne tilintarkastajien tutkittavaksi. Jollei hallitus noudata kehotusta, on sosiaali- ja terveysministeriön teetettävä tilinpäätös ja toimintakertomus ja muutoinkin meneteltävä niin kuin hallituksen olisi ollut meneteltävä. Hallituksen jäsenet ovat vastuussa kaikesta siitä vahingosta, joka on syntynyt sen johdosta, ettei sosiaali- ja terveysministeriön kehotusta noudatettu.

Vakuutusvalvontaviraston vahvistama sääntöjen muutos, on *Vakuutusvalvontaviraston* viran puolesta merkittävä se rekisteriin ilman eri ilmoitusta.

Jos kassa asetetaan konkurssitilaan taikka sen velkojille haetaan julkinen haaste, on tuomioistuimen viipymättä lähetettävä tieto julkisesta haasteesta *Vakuutusvalvontavirastolle* rekisteriin merkitsemistä varten. Konkurssista tehty merkinnät on poistettava, jos konkurssi on rauennut.

42 §

Sitoumusten täyttämättä jääminen

Jos on syytä otaksua työttömyyskassan joutuneen sellaiseen tilaan, ettei se kykene täyttämään sitoumuksiaan, kassan hallituksen tulee laatia viipymättä tilinpäätös ja toimintakertomus ja antaa ne tilintarkastajien tutkittavaksi. Tilintarkastajien tulee viipymättä antaa hallitukselle tilintarkastuskertomus. Jos tilintarkastus osoittaa kassan joutuneen edellä mainittuun tilaan, on hallituksen viipymättä kutsuttava kassan kokous koolle ja ilmoitettava asiasta *Vakuutusvalvontavirastolle*. Jollei hallitus toimita kutsua kassan kokoukseen tai ilmoita asiaa *Vakuutusvalvontavirastolle*, ovat laiminlyöntiin syyllistyneet hallituksen jäsenet vastuussa kaikesta siitä vahingosta, joka viivytyksen johdosta on syntynyt.

Jollei kassan hallitus ole laatinut 1 momentissa tarkoitettua tilinpäätöstä ja toimintakertomusta, vaikka on syytä otaksua, ettei kassa kykene täyttämään sitoumuksiaan, tulee *Vakuutusvalvontaviraston* määrätä hallitus viipymättä laatimaan tilinpäätös ja toimintakertomus ja antamaan ne tilintarkastajien tutkittavaksi. Jollei hallitus noudata kehotusta, on *Vakuutusvalvontaviraston* teetettävä tilinpäätös ja toimintakertomus ja muutoinkin meneteltävä niin kuin hallituksen olisi ollut meneteltävä. Hallituksen jäsenet ovat vastuussa kaikesta siitä vahingosta, joka on syntynyt sen johdosta, ettei *Vakuutusvalvontaviraston* kehotusta noudatettu.

43 §

Selvitystilaan asettaminen ja purkaminen

Kun kassan kokouksessa tehdään päätös kassan selvitystilaan asettamisesta sen johdosta, ettei kassa kykene täyttämään sitoumuksiaan, on samalla valittava yksi tai useampi selvitysmies toimittamaan kassan selvitys. Sosiaali- ja terveysministeriö voi määrätä lisäksi yhden selvitysmiehen. Kullekin selvitysmiehelle on valittava varamies. Selvitysmiesten ja heidän varamiestensä tulee olla Suomen kansalaisia. Milloin erityistä syytä on, voidaan selvitysmiesten vaali siirtää kahden viikon kuluessa ilman eri kutsua pidettävään jatkokokoukseen. Samalla on päätettävä jatkokokouksen ajasta ja paikasta. Jollei selvitysmiestä ole valittu, tulee sosiaali- ja terveysministeriön kutsua kassan kokous toimittamaan vaali.

Jos työttömyyskassa puretaan muulla kuin 1 momentissa mainitulla perusteella, suorittaa viimeksi valittu hallitus purkamisesta johtuvat toimet, jollei kassa ole valinnut yhtä tai useampaa selvitysmiestä toimittamaan kassan selvitystä. Päätös selvitystilaan asettamisesta ja selvitysmiesten vaalista on viipymättä ilmoitettava sosiaali- ja terveysministeriölle.

43 §

Selvitystilaan asettaminen ja purkaminen

Kun kassan kokouksessa tehdään päätös kassan selvitystilaan asettamisesta sen johdosta, ettei kassa kykene täyttämään sitoumuksiaan, on samalla valittava yksi tai useampi selvitysmies toimittamaan kassan selvitys. *Vakuutusvalvontavirasto* voi määrätä lisäksi yhden selvitysmiehen. Kullekin selvitysmiehelle on valittava varamies. Selvitysmiesten ja heidän varamiestensä tulee olla Suomen kansalaisia. Milloin erityistä syytä on, voidaan selvitysmiesten vaali siirtää kahden viikon kuluessa ilman eri kutsua pidettävään jatkokokoukseen. Samalla on päätettävä jatkokokouksen ajasta ja paikasta. Jollei selvitysmiestä ole valittu, tulee *Vakuutusvalvontaviraston* kutsua kassan kokous toimittamaan vaali.

Jos työttömyyskassa puretaan muulla kuin 1 momentissa mainitulla perusteella, suorittaa viimeksi valittu hallitus purkamisesta johtuvat toimet, jollei kassa ole valinnut yhtä tai useampaa selvitysmiestä toimittamaan kassan selvitystä. Päätös selvitystilaan asettamisesta ja selvitysmiesten vaalista on viipymättä ilmoitettava *Vakuutusvalvontavirastolle*.

50 §

Selvitystilan päätyminen

Edellä 1 momentissa mainittu tilinpäätös ja toimintakertomus sekä sanotussa momentissa mainitun kassan kokouksen pöytäkirja on säilytettävä kymmenen vuoden ajan sosiaali- ja terveysministeriön määräämällä tavalla.

Edellä 1 momentissa mainittu tilinpäätös ja toimintakertomus sekä sanotussa momentissa mainitun kassan kokouksen pöytäkirja on säilytettävä kymmenen vuoden ajan *Vakuutusvalvontaviraston* määräämällä tavalla.

52 §

Kassan konkurssi

Kun työttömyyskassa on joutunut konkurssitilaan, tuomioistuimen tulee siitä ja paikalletulopäivästä viipymättä tehdä ilmoi-

52 §

Kassan konkurssi

Kun työttömyyskassa on joutunut konkurssitilaan, tuomioistuimen tulee siitä ja paikalletulopäivästä viipymättä tehdä ilmoi-

tus sosiaali- ja terveysministeriölle. Tuomioistuimen tulee niin ikään, jos sosiaali- ja terveysministeriö tekee siitä esityksen, määrätä uskotuksi mieheksi ja toimitsijamieheksi yksi valvontaviranomaisen ehdottama henkilö valittujen lisäksi. Heistä on voimassa, mitä uskotuista miehistä ja toimitsijamiehistä on konkurssia koskevassa lainsäädännössä säädetty.

53 §

Kassan sulautuminen

Työttömyyskassa (sulautuva kassa) voi sosiaali- ja terveysministeriön suostumuksella tehdä sopimuksen sulautumisesta toiseen työttömyyskassaan (vastaanottava kassa) siten, että sulautuvan kassan varat ja velat siirtyvät selvitysmenettelyttä vastaanotavalle kassalle.

55 §

Lupa sulautumiseen

Kahden kuukauden kuluessa siitä, kun kassat ovat hyväksyneet sulautumista koskevan sopimuksen, niiden on haettava sosiaali- ja terveysministeriön suostumus sopimukseen ja vahvistus sulautumisen vaatimalle kassan sääntöjen muutokselle sekä, jos kysymys on 54 §:ssä tarkoitettusta sulautumisesta, uuden kassan säännöille.

Sulautumista koskevasta hakemuksesta on sosiaali- ja terveysministeriön, jollei se katso, että hakemus on enemmittä selvityksittä hylättävä, kuulutettava virallisessa lehdessä ja annettava siitä tieto sulautuvan kassan jäsenille säännöissä määrätyllä tavalla sekä kehoitettava niitä, jotka tahtovat tehdä muistutuksia hakemusta vastaan, esittämään ne sosiaali- ja terveysministeriölle sen määrämässä ajassa, joka saa olla enintään kaksi kuukautta.

Sosiaali- ja terveysministeriön on annettava suostumuksensa, jollei 1 momentissa tarkoitettu toimenpide loukkaa kassan jäsenen tai vaaranna saamamiesten etua.

tus Vakuutusvalvontavirastolle. Tuomioistuimen tulee niin ikään, jos Vakuutusvalvontavirasto tekee siitä esityksen, määrätä uskotuksi mieheksi ja toimitsijamieheksi yksi valvontaviranomaisen ehdottama henkilö valittujen lisäksi. Heistä on voimassa, mitä uskotuista miehistä ja toimitsijamiehistä on konkurssia koskevassa lainsäädännössä säädetty.

53 §

Kassan sulautuminen

Työttömyyskassa (sulautuva kassa) voi Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella tehdä sopimuksen sulautumisesta toiseen työttömyyskassaan (vastaanottava kassa) siten, että sulautuvan kassan varat ja velat siirtyvät selvitysmenettelyttä vastaanotavalle kassalle.

55 §

Lupa sulautumiseen

Kahden kuukauden kuluessa siitä, kun kassat ovat hyväksyneet sulautumista koskevan sopimuksen, niiden on haettava Vakuutusvalvontaviraston suostumus sopimukseen ja vahvistus sulautumisen vaatimalle kassan sääntöjen muutokselle sekä, jos kysymys on 54 §:ssä tarkoitettusta sulautumisesta, uuden kassan säännöille.

Sulautumista koskevasta hakemuksesta on Vakuutusvalvontaviraston, jollei se katso, että hakemus on enemmittä selvityksittä hylättävä, kuulutettava virallisessa lehdessä ja annettava siitä tieto sulautuvan kassan jäsenille säännöissä määrätyllä tavalla sekä kehoitettava niitä, jotka tahtovat tehdä muistutuksia hakemusta vastaan, esittämään ne Vakuutusvalvontavirastolle sen määrämässä ajassa, joka saa olla enintään kaksi kuukautta.

Vakuutusvalvontaviraston on annettava suostumuksensa, jollei 1 momentissa tarkoitettu toimenpide loukkaa kassan jäsenen tai vaaranna saamamiesten etua.

56 §

Sulautumisen rekisteröinti

Kuukauden kuluessa siitä, kun sosiaali- ja terveysministeriö on antanut suostumuksensa sulautumiseen ja 54 §:ssä tarkoitetussa sulautumisessa vahvistanut uuden kassan säännöt, kassojen on tehtävä tästä ilmoitus rekisteröimistä varten. Jollei ilmoitusta ole määrääjässä tehty tai jos rekisteröiminen on eväty, on sulautuminen rauennut.

58 §

Valvontaviranomainen ja sen oikeudet

Työttömyyskassojen valvontaviranomainen on sosiaali- ja terveysministeriö.

59 §

Valvonta ja epäkohtien korjaaminen

Jos työttömyyskassaa ei hoideta työttömyysturvalain ja tämän lain sekä niiden nojalla annettujen asetusten ja kassan sääntöjen mukaisesti tai jos kassan hoidossa on muutoin epäkohtia, jotka vaativat korjaamista, tulee sosiaali- ja terveysministeriön kehottaa kassan hallitusta ryhtymään toimenpiteisiin tarpeellisten muutosten aikaansaamiseksi ja määrätä kohtuullinen aika, jonka kuluessa toimenpiteet on suoritettava.

Jos kassan hallitus ei noudata 1 momentissa tarkoitettua kehotusta tai jos käy ilmeiseksi, ettei kassa kykene täyttämään sitoumuksiaan, tulee sosiaali- ja terveysministeriön kehottaa kassan hallitusta viipymättä esittämään asia kassan kokoukselle.

Jos kassa ei ryhdy toimenpiteisiin epäkohtien korjaamiseksi, sosiaali- ja terveysministeriö voi edellä 1 ja 2 momentissa mainituissa tapauksissa toistaiseksi evätä kassalta valtionosuuden.

56 §

Sulautumisen rekisteröinti

Kuukauden kuluessa siitä, kun *Vakuutusvalvontavirasto* on antanut suostumuksensa sulautumiseen ja 54 §:ssä tarkoitetussa sulautumisessa vahvistanut uuden kassan säännöt, kassojen on tehtävä tästä ilmoitus rekisteröimistä varten. Jollei ilmoitusta ole määrääjässä tehty tai jos rekisteröiminen on eväty, on sulautuminen rauennut.

58 §

Valvontaviranomainen ja sen oikeudet

Työttömyyskassojen valvontaviranomainen on *Vakuutusvalvontavirasto*.

59 §

Valvonta ja epäkohtien korjaaminen

Jos työttömyyskassaa ei hoideta työttömyysturvalain ja tämän lain sekä niiden nojalla annettujen asetusten ja kassan sääntöjen mukaisesti tai jos kassan hoidossa on muutoin epäkohtia, jotka vaativat korjaamista, tulee *Vakuutusvalvontaviraston* kehottaa kassan hallitusta ryhtymään toimenpiteisiin tarpeellisten muutosten aikaansaamiseksi ja määrätä kohtuullinen aika, jonka kuluessa toimenpiteet on suoritettava.

Jos kassan hallitus ei noudata 1 momentissa tarkoitettua kehotusta tai jos käy ilmeiseksi, ettei kassa kykene täyttämään sitoumuksiaan, tulee *Vakuutusvalvontaviraston* kehottaa kassan hallitusta viipymättä esittämään asia kassan kokoukselle.

Jos kassa ei ryhdy toimenpiteisiin epäkohtien korjaamiseksi, *Vakuutusvalvontavirasto* voi edellä 1 ja 2 momentissa mainituissa tapauksissa toistaiseksi evätä kassalta valtionosuuden.

Jos *Vakuutusvalvontavirasto* on evännyt

Jos sosiaali- ja terveysministeriö on evänyt työttömyyskassalta valtionosuuden, koskee sanottu kielto myös työttömyysvakuutusrahaston tukimaksua.

työttömyyskassalta valtionosuuden, koskee sanottu kielto myös työttömyysvakuutusrahaston tukimaksua.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 2001.

3.

Laki

koulutus- ja erorahastosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan koulutus- ja erorahastosta 15 päivänä kesäkuuta 1990 annetun lain (537/1990) 2 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Toimeenpanoelimet

Koulutus- ja erorahaston toimintaa valvoo sosiaali- ja terveysministeriö, joka vahvistaa rahaston säännöt ja nimittää sen ylintä päättäväntävaltaa edustavan elimen jäsenet työnantajain ja työntekijäin edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa koulutus- ja erorahaston säännöt ja nimittää sen ylintä päättäväntävaltaa edustavan elimen jäsenet työnantajain ja työntekijäin edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta. Koulutus- ja erorahaston toimintaa valvoo Vakuutusvalvontavirasto.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 2001.

4.

Laki

Vakuutusvalvontavirastosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Vakuutusvalvontavirastosta 29 päivänä tammikuuta 1999 annetun lain (78/1999) 2 §:n 17 a kohta, sellaisena kuin se on laissa 534/2000, sekä *lisätään* 2 §:ään , sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 534/2000, uusi 17 b kohta, 3 §:n 1 momenttiin uusi 4 a kohta ja lakiin uusi 4 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

17 a) valtion eläkerahastoa ja kunnallista eläkelaitosta; *sekä*

2 §

Valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

17 a) valtion eläkerahastoa ja kunnallista eläkelaitosta;
17 b) *työttömyyskassoja, työttömyysvakuutusrahastoa ja koulutus- ja erorahastoa; sekä*

3 §

Vakuutusvalvontaviraston tehtävänä on:

3 §

Vakuutusvalvontaviraston tehtävänä on:

4 a) *toimia yhteistyössä korkeakoululaitoksen kanssa vakuutusalan, erityisesti vakuutusmatematiikan, tieteellisen tutkimuksen ja koulutuksen edistämiseksi ja harjoittaa tätä tutkimusta.*

4 a §

Työttömyysetuuksien valvonnan ohjaamiseksi Vakuutusvalvontavirastossa on neuvottelukunta, jonka tehtävistä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Neuvottelukunnassa on puheenjohtaja ja enintään 12 muuta jäsentä. Jäsenillä on henkilökohtaiset varamiehet. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan määrää jäsenistö sosiaali- ja terveysministeriö.

Sosiaali- ja terveysministeriö nimittää neuvottelukunnan jäsenet ja heille varajäsenet enintään kolmen vuoden määräajaksi kerrallaan. Vähintään viiden jäsenen nimitys tapahtuu keskeisten työmarkkinajärjestöjen ehdotuksesta. Yksi jäsenistä nimitetään työministeriön ja yksi kansaneläkelaitoksen ehdotuksesta. Neuvottelukuntaan kuuluu lisäksi Vakuutusvalvontaviraston ylijohtaja.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2001.

Lain 3 §:n 1 momentin 4 a kohta tulee kuitenkin voimaan päivänä kuuta 2000.

5.

Laki

vakuutustarkastuksen kustantamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan vakuutustarkastuksen kustantamisesta 14 päivänä heinäkuuta 1944 annetun lain (479/1944) 2 a §, sellaisena kuin se on laissa 1014/1999,
muutetaan 1 §:n 1 ja 4 momentti, 1 a §:n 1 momentin 9 kohta ja 1 b §, sellaisina kuin ne ovat mainitussa laissa 1014/1999, sekä
lisätään lain 1 a §:ään uusi 9 a ja 9 b kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Vakuutus- ja eläkelaitosten sekä muiden vakuutuslalla toimivien valvonnasta aiheutuvat kustannukset ja välttämättömät investointimenot katetaan valvonta- ja toimenpidemaksuilla.

Valvottavien hakemusten perusteella annettavista päätöksistä sekä rekisteriotteista ja todistuksista perittävät maksut samoin kuin muut valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti perittävät maksut otetaan vähennyksenä huomioon tämän lain mukaista maksua määrittäessä.

1 a §

Valvontamaksu määrätään ryhmittäin siten, että oman ryhmänsä muodostavat:

9) vakuutuksenvälittäjistä annetussa laissa (251/1993) tarkoitetut vakuutuksenvälittäjät; ja

1 §

Vakuutusvalvontaviraston toiminnasta aiheutuvat menot katetaan valvonta- ja toimenpidemaksuilla.

Hakemusten perusteella annettavista päätöksistä ja muista tilaukseen perustuvista suoritteista peritään maksu valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti.

1 a §

Valvontamaksu määrätään ryhmittäin siten, että oman ryhmänsä muodostavat:

9) vakuutuksenvälittäjistä annetussa laissa (251/1993) tarkoitetut vakuutuksenvälittäjät;

9 a) työttömyyskassoista annetussa laissa (603/1984) tarkoitetut työttömyyskassat;

9 b) työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitettu työttömyysvakuutusrahasto ja koulutus- ja erorahastosta annetussa laissa (537/1990) tarkoitettu koulutus- ja erorahasto; ja

1 b §

Kiinteä perusmaksu määritellään ryhmit-
tään.

Suhteellinen maksu määräytyy kussakin ryhmässä, lukuun ottamatta ryhmää 9 laitoksen maksuunpanovuotta edeltävältä tilikaudelta kirjaamien vakuutusmaksutulon, sijoitustoiminnan nettotuoton ja vakuutusteknisen vastuuvelan perusteella siten kuin asianomainen ministeriö Vakuutusvalvontaviraston esityksestä päättää. Ryhmässä 9 suhteellinen maksu määräytyy vakuutuksenvälittäjäryityksessä työskentelevien vakuutuksenvälittäjien henkilöluvun mukaan.

Jos vakuutuskannan siirron tai siihen verrattavan poikkeuksellisen syyn seurauksena ei edellä mainittuja maksuperusteita jonkin laitoksen osalta voida käyttää suhteellista maksua määriteltäessä, voi asianomainen ministeriö vahvistaa laitokselle kyseisen vuoden maksun viraston esityksestä.

2 a §

Mitä tässä laissa säädetään Vakuutusvalvontaviraston valvonnassa olevien laitosten suoritettavasta valvontamaksusta, koskee vastaavasti työttömyyskassoja. Työttömyyskassat muodostavat oman ryhmänsä maksua määrättäessä. Asianomainen ministeriö kuitenkin:

1) määrää 1 §:n 2 momentissa tarkoitetut perusteet ilman Vakuutusvalvontaviraston esitystä;

2) vahvistaa valvontamaksun 1 b §:n 3 momentissa tarkoitetussa tapauksessa ilman Vakuutusvalvontaviraston esitystä; ja

3) suorittaa 2 §:ssä Vakuutusvalvontavirastolle säädetty tehtävät.

1 b §

Valvontamaksut määrätään Vakuutusvalvontaviraston kustannuslaskennan ja valvottavien laitosten maksuunpanovuotta edeltävän tilikauden tilinpäätöstietojen perusteella.

Valtion maksuperustelain (150/1992) nojalla perityt maksut otetaan huomioon valvontamaksua määrättäessä valvottavaryhmittäin vähennyksenä.

Kiinteä perusmaksu määritellään ryhmit-
tään. Suhteellinen maksu määräytyy kussakin ryhmässä, lukuun ottamatta ryhmiä 9, 9 a ja 9 b, laitoksen maksuunpanovuotta edeltävältä tilikaudelta kirjaamien vakuutusmaksutulon, sijoitustoiminnan nettotuoton ja vakuutusteknisen vastuuvelan perusteella siten kuin asianomainen ministeriö Vakuutusvalvontaviraston esityksestä päättää. Ryhmässä 9 suhteellinen maksu määräytyy vakuutuksenvälittäjäryityksessä työskentelevien vakuutuksenvälittäjien henkilöluvun mukaan. Ryhmässä 9 a suhteellinen maksu määräytyy jäsenmaksutulon mukaan.

Jos vakuutuskannan siirron tai siihen verrattavan poikkeuksellisen syyn seurauksena ei edellä mainittuja maksuperusteita jonkin laitoksen osalta voida käyttää suhteellista maksua määriteltäessä, voi asianomainen ministeriö vahvistaa laitokselle kyseisen vuoden maksun viraston esityksestä.

2 a §

(kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2001.

Lain 1 §:n 1 ja 4 momentti sekä 1 b §:n 1,

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 ja 4 momentti tulevat kuitenkin voimaan
päivänä kuuta 2000.

6.

Laki

työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 10 ja 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työttömyysetuuksien rahoituksesta 24 päivänä heinäkuuta 1998 annetun lain
(555/1998) 10 §:n 1 momentti ja 11 §, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 §

10 §

*Työttömyysvakuutusrahaston tehtävät**Työttömyysvakuutusrahaston tehtävät*

Työttömyysvakuutusrahasto vastaa 1 §:n
mukaisten etuuksien rahoituksesta siltä osin
kuin valtio ja yksittäiset työttömyyskassat
eivät ole siitä vastuussa.

Työttömyysvakuutusrahasto vastaa 1 §:n
mukaisten etuuksien rahoituksesta siltä osin
kuin valtio ja yksittäiset työttömyyskassat
eivät ole siitä vastuussa. *Työttömyysvakuu-
tusrahaston tehtävistä työttömyyskassojen
rahoituksen käytännön järjestämisessä sää-
detään työttömyyskassalaissa ja sen nojalla
annetuissa säännöksissä. Työttömyysvakuu-
tusrahasto ohjaa, kehittää ja valvoo maksu-
jen perintämenettelyn toimeenpanoa, josta
säädetään 7. luvussa.*

11 §

11 §

*Työttömyysvakuutusrahaston valvonta**Työttömyysvakuutusrahaston valvonta*

Työttömyysvakuutusrahastolle tässä lais-
sa asetettujen velvollisuuksien täyttämistä
valvoo sosiaali- ja terveysministeriö.

Työttömyysvakuutusrahastolle tässä lais-
sa säädettyjen velvollisuuksien täyttämistä
valvoo sosiaali- ja terveysministeriö. *Työt-
tömyysvakuutusrahaston talouden valvonta
kuuluu Vakuutusvalvontavirastolle.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
2001.

